

No. 41004

**Finland
and
Kyrgyzstan**

**Agreement between the Government of the Republic of Finland and the Government of the Kyrgyz Republic on the promotion and protection of investments. Helsinki,
3 April 2003**

Entry into force: *8 December 2004 by notification, in accordance with article 17*

Authentic texts: *English, Finnish, Kyrgyz and Russian*

Registration with the Secretariat of the United Nations: *Finland, 11 February 2005*

**Finlande
et
Kirghizistan**

Accord entre le Gouvernement de la République de Finlande et le Gouvernement de la République kirghize relatif à la promotion et à la protection des investissements. Helsinki, 3 avril 2003

Entrée en vigueur : *8 décembre 2004 par notification, conformément à l'article 17*

Textes authentiques : *anglais, finnois, kirghiz et russe*

Enregistrement auprès du Secrétariat des Nations Unies : *Finlande, 11 février 2005*

[ENGLISH TEXT — TEXTE ANGLAIS]

AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF FINLAND AND THE GOVERNMENT OF THE KYRGYZ REPUBLIC ON THE PROMOTION AND PROTECTION OF INVESTMENTS

The Government of the Republic of Finland and the Government of the Kyrgyz Republic, hereinafter referred to as the "Contracting Parties",

Recognising the need to protect investments of the investors of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party on a non-discriminatory basis;

Desiring to promote greater economic co-operation between them, with respect to investments by nationals and companies of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party;

Recognising that agreement on the treatment to be accorded such investments will stimulate the flow of private capital and the economic development of the Contracting Parties;

Agreeing that a stable framework for investment will contribute to improving the effective utilisation of economic resources and increase living standards;

Recognising that the development of economic and business relations can promote respect for internationally recognised labour rights;

Agreeing that these objectives can be achieved without relaxing health, safety and environmental measures of general application; and

Having resolved to conclude an Agreement concerning the promotion and protection of investments;

Have agreed as follows:

Article 1. Definitions

For the purpose of this Agreement:

1. The term "investment" means every kind of asset established or acquired by an investor of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party in accordance with the laws and regulations of the latter Contracting Party, including in particular, though not exclusively:

(a) movable and immovable property or any property rights such as mortgages, liens, pledges, leases, usufruct and similar rights;

(b) shares in and stocks and debentures of a company or any other forms of participation in a company;

(c) claims to money or rights to a performance having an economic value;

(d) intellectual property rights, such as patents, copyrights, trade marks, industrial designs, business names, geographical indications as well as technical processes, know-how and goodwill; and

(e) concessions conferred by law, by an administrative act or under a contract by a competent authority, including concessions to search for, develop, extract or exploit natural resources.

Investments made in the territory of one Contracting Party by any legal entity of that same Contracting Party, but actually owned or controlled, directly or indirectly, by investors of the other Contracting Party, shall likewise be considered as investments of investors of the latter Contracting Party if they have been made in accordance with the laws and regulations of the former Contracting Party.

Any change in the form in which assets are invested or reinvested does not affect their character as investments.

2. The term "returns" means the amounts yielded by investments and shall in particular, though not exclusively, include profits, dividends, interest, royalties, capital gains or any payments in kind related to an investment.

Reinvested returns shall enjoy the same treatment as the original investment.

3. The term "investor" means, for either Contracting Party, the following subjects who invest in the territory of the other Contracting Party in accordance with the laws of the latter Contracting Party and the provisions of this Agreement:

(a) any natural person who is a national of either Contracting Party in accordance with its laws; or

(b) any legal entity such as company, corporation, firm, partnership, business association, institution or organization, incorporated or constituted in accordance with the laws and regulations of the Contracting Party and having its registered office or central administration or principal place of business within the jurisdiction of that Contracting Party, whether or not for profit and whether its liabilities are limited or not.

4. The term "territory" means the land territory, internal waters and territorial sea of the Contracting Party and the airspace above them, as well as the maritime zones beyond the territorial sea including the seabed and subsoil, over which that Contracting Party exercises sovereign rights or jurisdiction in accordance with its national laws in force and international law, for the purpose of exploration and exploitation of the natural resources of such areas.

Article 2. Promotion and Protection of Investments

1. Each Contracting Party shall promote in its territory investments by investors of the other Contracting Party and shall, in accordance with its laws and regulations admit such investments.

2. Each Contracting Party shall in its territory accord to investments and returns of investments of investors of the other Contracting Party fair and equitable treatment and full and constant protection and security. In any case a Contracting Party shall accord treatment no less favourable than that required by international law.

3. Neither Contracting Party shall in its territory impair by unreasonable or arbitrary measures the acquisition, expansion, operation, management, maintenance, use, enjoyment and sale or other disposal of investments of investors of the other Contracting Party.

Article 3. Treatment of Investments

1. Each Contracting Party shall accord to investors of the other Contracting Party and to their investments, a treatment no less favourable than the treatment it accords to its own investors and their investments with respect to the acquisition, expansion, operation, management, maintenance, use, enjoyment and sale or other disposal of investments.

2. Each Contracting Party shall accord to investors of the other Contracting Party and to their investments, a treatment no less favourable than the treatment it accords to investors of the most favoured nation and to their investments with respect to the establishment, acquisition, expansion, operation, management, maintenance, use, enjoyment, and sale or other disposal of investments.

3. Each Contracting Party shall accord to investors of the other Contracting Party and to their investments the better of the treatments required by paragraph 1 and paragraph 2 of this Article, whichever is the more favourable to the investors or investments.

4. Neither Contracting Party shall in its territory impose mandatory measures on investments by investors of the other Contracting Party, concerning purchase of materials, means of production, operation, transport, marketing of its products or similar orders having unreasonable or discriminatory effects.

Article 4. Exceptions

The provisions of this Agreement shall not be construed so as to oblige one Contracting Party to extend to the investors and investments by investors of the other Contracting Party the benefit of any treatment, preference or privilege by virtue of any existing or future:

- a) free trade area, customs union, common market, economic and monetary union or other similar, regional economic integration agreement, including regional labour market agreements, to which one of the Contracting Parties is or may become a party, or
- b) agreement for the avoidance of double taxation or other international agreement relating wholly or mainly to taxation, or
- c) multilateral agreement relating wholly or mainly to investments.

Article 5. Expropriation

1. Investments by investors of a Contracting Party in the territory of the other Contracting Party shall not be expropriated, nationalized or subjected to any other measures, direct or indirect, having an effect equivalent to expropriation or nationalization (hereinafter referred to as "expropriation"), except for a purpose which is in the public interest, on a non-discriminatory basis, in accordance with due process of law, and against prompt, adequate and effective compensation in accordance with international law.

2. Such compensation shall amount to the value of the expropriated investment at the time immediately before the expropriation or before the impending expropriation became public knowledge, whichever is the earlier. The value shall be determined in accordance with generally accepted principles of valuation, taking into account, inter alia, the capital

invested, replacement value, appreciation, current returns, the projected flow, of future returns, goodwill and other relevant factors.

3. Compensation shall be fully realisable and shall be paid without any restriction or delay. It shall include interest at the prevailing long term banking rate for the currency of payment from the date of dispossession of the expropriated property until the date of actual payment.

4. The Contracting Parties affirm that when a Contracting Party expropriates the assets or a part thereof of a company which has been incorporated or constituted in accordance with the law in force in its territory, and in which investors of the other Contracting Party own shares, or when the object of expropriation is a joint-venture constituted in the territory of a Contracting Party, the host Contracting Party shall ensure that the Articles of association and possible other relevant documents of the companies or joint-ventures concerned, as they exist at the time of expropriation, are fully respected.

5. The investor whose investments are expropriated shall have the right to prompt review of its case and of valuation of its investments in accordance with the principles set out in this Article, by a judicial or other competent authority of that Contracting Party. In any case, the provisions of this paragraph do not prejudge the investor's right to dispute settlement in accordance with Article 9 of this Agreement.

Article 6. Compensation for Losses

1. Investors of one Contracting Party whose investments in the territory of the other Contracting Party suffer losses owing to war or other armed conflict, a state of national emergency, revolt, insurrection or riot in the territory of the latter Contracting Party, shall be accorded by the latter Contracting Party, as regards restitution, indemnification, compensation or other settlement, a treatment no less favourable than the one accorded by the latter Contracting Party to its own investors or investors of the most favoured nation, whichever, according to the investor, is the more favourable.

2. Without prejudice to paragraph 1 of this Article, investors of one Contracting Party who, in any of the situations referred to in that paragraph, suffer losses in the territory of the other Contracting Party resulting from:

(a) requisitioning of its investment or a part thereof by the latter's armed forces or authorities, or

(b) destruction of its investment or a part thereof by the latter's armed forces or authorities, which was not required by the necessity of the situation,

shall be accorded by the latter Contracting Party restitution or compensation which in either case shall be prompt, adequate and effective and with respect to any resulting compensation, shall be fully realisable, shall be paid without delay, and shall include interest at the prevailing long term banking rate for the currency of payment from the date of requisitioning or destruction until the date of actual payment.

3. An investor whose investment suffers losses in accordance with this Article, shall have the right to prompt review of its case and of valuation of its investment in accordance

with the principles set out in this Article, by, a judicial or other competent authority of that Contracting Party.

Article 7. Free Transfer

1. Each Contracting Party shall ensure to investors of the other Contracting Party the free transfer, into and out of its territory of their investments and transfer payments related to investments provided that tax liabilities already levied before the time of transfer, through the equitable, non-discriminatory and good faith application of tax measures by the host Contracting Party, have been honoured and the application of such measures shall not be used as a means of avoiding the Contracting Party's commitments or obligations under this Agreement.

2. Transfer payments shall include in particular, though not exclusively:

- (a) principal and additional amounts to maintain, develop or increase the investment;
- (b) returns;
- (c) proceeds obtained from the total or partial sale or disposal of an investment, including the sale of shares;
- (d) amounts required for the payment of expenses which arise from the operation of the investment, such as loans repayments, payment of royalties, management fees, license fees or other similar expenses;
- (e) compensation payable pursuant to Articles 5 and 6;
- (f) payments arising from the settlement of a dispute;
- (g) earnings and other remuneration of personnel engaged from abroad and working in connection with an investment.

3. Each Contracting Party shall further ensure that the transfers referred to in paragraph 1 of this Article shall be made without any restriction in a freely convertible currency and at the prevailing market rate of exchange applicable on the date of transfer to the currency to be transferred and shall be immediately transferable.

4. In the absence of a market for foreign exchange, the rate to be used shall be the most recent exchange rate for the conversions of currencies into Special Drawing Rights.

5. In case of a delay in transfer caused by the host Contracting Party, the transfer shall also include interest at the prevailing banking rate for the currency of payment from the date on which the transfer was requested until the date of actual transfer and shall be borne by that Contracting Party.

Article 8. Subrogation

If a Contracting Party or its designated agency makes a payment under an indemnity, guarantee or contract of insurance given in respect of an investment of an investor in the territory of the other Contracting Party, the latter Contracting Party shall recognise the assignment of any right or claim of such an investor to the former Contracting Party or its designated agency, and the right of the former Contracting Party or its designated agency

to exercise by virtue of subrogation any such right and claim to the same extent as its predecessor in title.

Article 9. Disputes Between an Investor and a Contracting Party

1. Any dispute arising directly from an investment between one Contracting Party and an investor of the other Contracting Party should be settled amicably between the two parties to the dispute.

2. If the dispute has not been settled within three (3) months from the date on which it was raised in writing, the dispute may, at the choice of the investor, be submitted:

(a) to the competent courts of the Contracting Party in whose territory the investment is made; or

(b) to arbitration by the International Centre for Settlement of Investment Disputes (ICSID), established pursuant to the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States, opened for signature at Washington on 18 March 1965 (hereinafter referred to as the "Centre"), if the Centre is available; or

(c) to arbitration by the Additional Facility of the Centre, if only one of the Contracting Parties is a signatory to the Convention referred to in subparagraph (b) of this paragraph; or

(d) to any ad hoc arbitration tribunal which unless otherwise agreed on by the parties to the dispute, is to be established under the Arbitration Rules of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL). In this case the necessary appointments shall be made by the General Secretary of ICSID.

3. An investor who has submitted the dispute to a national court may nevertheless have recourse to one of the arbitral tribunals mentioned in paragraphs 2 (b) to (d) of this Article if, before a judgment has been delivered on the subject matter by a national court, the investor declares not to pursue the case any longer through national proceedings and withdraws the case.

4. Any arbitration under this Article shall, at the request of either party to the dispute, be held in a state that is a party to the New York Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards (the New York Convention), opened for signature at New York on 10 June 1958. Claims submitted to arbitration under this Article shall be considered to arise out of a commercial relationship or transaction for purposes of Article 1 of the New York Convention.

5. Each Contracting Party hereby gives its unconditional consent to the submission of a dispute between it and an investor of the other Contracting Party to arbitration in accordance with this Article.

6. Neither of the Contracting Parties, which is a party to a dispute, can raise an objection, at any phase of the arbitration procedure or of the execution of an arbitral award, on account of the fact that the investor, which is the other party to the dispute, has received an indemnification covering a part or the whole of its losses by virtue of an insurance.

7. The award shall be final and binding on the parties to the dispute and shall be executed in accordance with national law of the Contracting Party in whose territory the award

is relied upon and by the competent authorities of the Contracting Party by the date, duly indicated in the award.

Article 10. Disputes Between the Contracting Parties

1. Disputes between the Contracting Parties concerning the interpretation and application of this Agreement shall, as far as possible, be settled by negotiations through diplomatic channels.

2. If the dispute cannot thus be settled within six (6) months following the date on which such negotiations were requested by either Contracting Party, it shall at the request of either Contracting Party be submitted to an Arbitral Tribunal.

3. Such an Arbitral Tribunal shall be constituted for each individual case in the following way. Within two (2) months of the receipt of the request for arbitration, each Contracting Party shall appoint one member of the Tribunal. Those two members shall then select a national of a third State who on approval by the two Contracting Parties shall be appointed Chairman of the Tribunal. The Chairman shall be appointed within two (2) months from the date of appointment of the other two members.

4. If the necessary appointments have not been made within the periods specified in paragraph 3 of this Article, either Contracting Party may, in the absence of any other agreement, invite the President of the International Court of Justice to make the necessary appointments. If the President is a national of either Contracting Party or is otherwise prevented from discharging the said function, the Member of the International Court of Justice next in seniority who is not a national of either Contracting Party or is not otherwise prevented from discharging the said function, shall be invited to make the necessary appointments.

5. The Arbitral Tribunal shall reach its decision by a majority of votes. The decisions of the Tribunal shall be final and binding on both Contracting Parties. Each Contracting Party shall bear the costs of the member appointed by that Contracting Party and of its representation in the arbitral proceedings. Both Contracting Parties shall assume an equal share of the costs of the Chairman, as well as any other costs. The Tribunal may make a different decision regarding the sharing of the costs. In all other respects, the Arbitral Tribunal shall determine its own rules of procedure.

6. Issues subject to dispute referred to in paragraph 1 of this Article shall be decided in accordance with the provisions of this Agreement and the generally recognised principles of international law.

Article 11. Permits

1. Each Contracting Party shall, subject to its laws and regulations, treat favourably the applications relating to investments and grant expeditiously the necessary permits required in its territory in connection with investments by investors of the other Contracting Party.

2. Each Contracting Party shall, subject to its laws and regulations, grant temporary entry and stay and provide any necessary confirming documentation to natural persons who

are employed from abroad as executives, managers, specialists or technical personnel in connection with an investment by an investor of the other Contracting Party, and who are essential for the enterprise as long as these persons continue to meet the requirements of this paragraph, as well as grant temporary entry and stay to members of their families (spouse and minor children) for the same period as to the persons employed.

Article 12. Application of Other Rules

1. If the provisions of law of either Contracting Party or obligations under international law, existing at present or established hereafter between the Contracting Parties in addition to this Agreement, contain a regulation, whether general or specific, entitling investments made by investors of the other Contracting Party to a treatment more favourable than is provided by this Agreement, such provisions shall, to the extent that they are more favourable to the investor, prevail over this Agreement.

2. Each Contracting Party shall observe any other obligation it may have with regard to a specific investment of an investor of the other Contracting Party.

Article 13. Application of the Agreement

This Agreement shall apply to all investments made by investors of either Contracting Party in the territory of the other Contracting Party, whether made before or after the entry into force of this Agreement, but shall not apply to any dispute concerning an investment which arose or any claim which was settled before its entry into force.

Article 14. General Derogations

1. Nothing in this Agreement shall be construed as preventing a Contracting Party from taking any action necessary for the protection of its essential security interests in time of war or armed conflict, or other emergency in international relations.

2. Provided that such measures are not applied in a manner which would constitute a means of arbitrary or unjustifiable discrimination by a Contracting Party or a disguised investment restriction, nothing in this Agreement shall be construed as preventing the Contracting Parties from taking any measure necessary for the maintenance of public order.

3. The provisions of this Article shall not apply to Article 5, Article 6 or paragraph 1 (e) of Article 7 of this Agreement.

Article 15 . Transparency

1. Each Contracting Party shall promptly publish, or otherwise make publicly available, its laws, regulations, procedures and administrative rulings and judicial decisions of general application as well as international agreements which may affect the investments of investors of the other Contracting Party in the territory of the former Contracting Party.

2. Nothing in this Agreement shall require a Contracting Party to furnish or allow access to any confidential or proprietary information, including information concerning par-

ticular investors or investments, the disclosure of which would impede law enforcement or be contrary to its laws protecting confidentiality or prejudice legitimate commercial interests of particular investors.

Article 16. Consultations

The Contracting Parties shall, at the request of either Contracting Party, hold consultations for the purpose of reviewing the implementation of this Agreement and studying any issue that may arise from this Agreement including its amendment. Such consultations shall be held between the competent authorities of the Contracting Parties in a place and at a time agreed upon through appropriate channels.

Article 17. Entry into Force, Duration and Termination

1. The Contracting Parties shall notify each other when their constitutional requirements for the entry into force of this Agreement have been fulfilled. The Agreement shall enter into force on the thirtieth day following the date of receipt of the last notification.

2. This Agreement shall remain in force for a period of twenty (20) years and shall thereafter remain in force on the same terms until either Contracting Party notifies the other in writing of its intention to terminate the Agreement in twelve (12) months.

3. In respect of investments made prior to the date of termination of this Agreement, the provisions of Articles 1 to 16 shall remain in force for a further period of twenty (20) years from the date of termination of this Agreement.

In Witness Whereof, the undersigned representatives, being duly authorised thereto, have signed the present Agreement.

Done in duplicate at Helsinki, on 3 April 2003, in the Finnish, Kyrgyz, Russian and English languages, all texts being equally authentic. In case of divergence, the English text shall prevail.

For the Government of the Republic of Finland:

JARI VILÉN

For the Government of the Kyrgyz Republic:

SADRIDDIN DZHIENBEKOV

[FINNISH TEXT — TEXTE FINNOIS]

SOPIMUS

SUOMEN TASAVALLAN HALLITUksen JA

KIRGISION TASAVALLAN HALLITUksen VÄLILLÄ

SIJOITUSTEN EDISTÄMISESTÄ JA SUOJAAMISESTA

Suomen tasavallan hallitus ja Kirgision tasavallan hallitus, jäljempänä "sopimuspuolet", jotka

OVAT TIETOISIA tarpeesta suojata sopimuspuolen sijoittajien toisen sopimuspuolen alueella olevia sijoituksia ketään syrjimäättä;

HALUAVAT lisätä sopimuspuolten välistä taloudellista yhteistyötä sellaisten sijoitusten osalta, joita sopimuspuolen kansalaiset ja yritykset ovat tehneet toisen sopimuspuolen alueella;

TIEDOSTAVAT, että sopimus tällaisille sijoituksille myönnettävästä kohtelusta edistää yksityisen pääoman säätoja ja sopimuspuolten taloudellista kehitystä;

OVAT SAMAA MIELTÄ, että vakaat puitteet sijoituksille parantavat taloudellisten voimavarojen tehokasta käyttöä ja nostavat elintasoa;

OVAT TIETOISIA siitä, että taloudellisten yhteyksien ja liikesuhteiden kehittäminen voi edistää kansainvälisesti tunnustettujen työelämään liittyvien oikeuksien kunnioittamista;

OVAT SAMAA MIELTÄ sijä, että nämä tavoitteet voidaan saavuttaa lieventämättä vaatimuksia, jotka lähtevät yleisesti sovellettaviin terveyttä, turvallisuutta ja ympäristöä koskeviin toimenpiteisiin; ja

OVAT PÄÄTTÄNEET tehdä sijoitusten edistämistä ja suojaamista koskevan sopimuksen;

OVAT SOPINEET SEURAAVASTA:

1 artikla
Määritelmät

Tässä sopimuksessa:

1. "Sijoitus" tarkoittaa kaikenlaista varallisuutta, jonka sopimuspuolen sijoittaja on perustanut tai hankkinut toisen sopimuspuolen alueella tämän sopimuspuolen lakiens ja määräysten mukaisesti, mukaan luettuna erityisesti, ei kuitenkaan yksinomaan:

- a) irtain ja kiinteä omaisuus tai omistusoikeudet, kuten kiinnitykset, pantti- ja pidätysoikeudet, vuokra- ja nautintaoikeudet ja muut vastaavat oikeudet;
- b) yrityksen osakkeet ja joukkovelkakirjat tai muut osuudet yrityksestä;
- c) vaateet rahaan tai oikeudet suoritteisiin, joilla on taloudellista arvoa;
- d) henkiseen omaisuuteen kohdistuvat oikeudet, kuten patentit, tekijänoikeudet, tavaramerkit, teolliset mallioikeudet, toimintimet, maantieteelliset merkinnät sekä tekniset valmistusmenetelmät, tietotaito ja goodwill-arvo; ja
- e) lakiin, hallinnolliseen toimenpiteeseen tai toimivaltaisen viranomaisen kanssa tehtyyn sopimukseen perustuvat toimiluvat, mukaan luettuna luvat etsiä, ottaa käyttöön, louhia tai hyödyntää luonnonvaroja.

Sellaiset sijoitukset, joita sopimuspuolen oikeushenkilö on tehnyt tämän sopimuspuolen alueella, mutta jotka ovat tosiasiallisesti toisen sopimuspuolen sijoittajien omistuksessa tai suorassa tai väilläisessä valvonnassa, katsotaan myös viimeksi mainitun sopimuspuolen sijoittajien sijoituksiksi, jos ne on tehty ensin mainitun sopimuspuolen lakiens ja määräysten mukaisesti.

Mikään varallisuuden sijoitus- tai jälleensijoitusmuodon muutos ei vaikuta varallisuuden luonteeseen sijoituksensa.

2. "Tuotto" tarkoittaa sijoituksesta saatuja tuloja ja siihen sisältyy erityisesti, ei kuitenkaan yksinomaan voitto, osingot, korot, rojaltit, omaisuuden luovutusvoitto tai sijoitukseen liittyvät luontoissuoritukset.

Uudelleen sijoitettua tuottoa kohdellaan samalla tavalla kuin alkuperäistä sijoitusta.

3. "Sijoittaja" tarkoittaa kummankin sopimuspuolen osalta seuraavia henkilöitä, jotka sijoittavat toisen sopimuspuolen alueella jälkimmäisen sopimuspuolen lainsäädännön ja tämän sopimuksen määräysten mukaisesti:

- a) luonnonlista henkilöä, joka on jommankumman sopimuspuolen kansalainen sen lainsäädännön mukaisesti;

b) oikeushenkiloa, esimerkiksi yhtiota, yhtymaa, toiminimea, taloudellista yhdystä, yleishyödyllista laitosta tai järjestoa, joka on perustettu tai muodostettu sopimuspuolen lakien ja määräysten mukaisesti ja jonka rekisteröity/ toimipaikka, keskushallinto tai paatoimipaikka on kyseisen sopimuspuolen lainsäätövaltaan kuuluvalla alueella, riippumatta siitä, onko sen tarkoituksena taloudellisen voiton tuottaminen ja onko sen vastuuta rajoitettu

4 "Alue" tarkoittaa sopimuspuolen maa-aluetta, sisäisää aluevesia ja aluemerta ja niiden yläpuolella olevaa ilmatila sekä aluemeren ulkopuolisia merivyohtykeitä, mukaan luettuna merenpohja ja sen sisusta, joihin nahden kyseisellä sopimuspuolella on taysivaltaiset oikeudet tai lainkayttovalta voimassaolevan kansallisen lainsaadanton ja kansainvalisen oikeuden mukaisesti naiden alueiden luonnonvarojen tutkimisen ja hyödyntämisen osalta

**2 artikla
Sijoitusten edistäminen ja suojaaminen**

1 Kumpikin sopimuspuoli edistää alueellaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksia ja hyväksyy tallaiset sijoitukset lakiensa ja määräystensa mukaisesti

2 Kumpikin sopimuspuoli myontaa alueellaan oikeudenmukaisen kohtelun sekä taysimaaressa ja jatkuvan suojan ja turvan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille ja niiden tuotolle. Joka tapauksessa sopimuspuoli myontaa kohtelun, joka on vähintään yhta edullinen kuin kansainvalisen oikeuden edellyttämä kohtelu

3 Kumpikaan sopimuspuoli ei alueellaan haittaa kohtuuttoman tai mielivaltaisin toimenpitein toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoitusten hankintaa, laajentamista, toimintaa, hoitoa, yllapitoa, kayttoa, hyödyntämistä ja myyntia tai muuta luovuttamista

**3 artikla
Sijoitusten kohtelu**

1 Kumpikin sopimuspuoli myontaa toisen sopimuspuolen sijoittajille ja naiden sijoituksille vähintään yhta edullisen kohtelun kuin se myontaa omille sijoittajilleen ja naiden sijoituksille sijoitusten hankinnan, laajentamisen, toiminnan, hoidon, ylläpidon, käytön, hyödyntämisen ja myynnin tai muun luovuttamisen osalta

2 Kumpikin sopimuspuoli myontaa toisen sopimuspuolen sijoittajille ja naiden sijoituksille vähintään yhta edullisen kohtelun kuin se myöntää suosituimmusasemassa olevan maan sijoittajille ja naiden sijoituksille sijoitusten perustamisen, hankinnan, laajentamisen, toiminnan, hoidon, ylläpidon, käytön, hyödyntämisen ja myynnin tai muun luovuttamisen osalta

3. Kumpikin sopimuspuoli myöntää toisen sopimuspuolen sijoittajille ja näiden sijoituksille tämän artiklan 1 ja 2 kappaleen edellyttämistä kohteluista paremman sen mukaan, kumpi niistä on sijoittajalle tai sijoituksille edullisempi.

4. Kumpikaan sopimuspuoli ei alueellaan kohdista toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksiin tarvikkeiden hankintaa, tuotantovälitteitä, toimintaa, kuljetuksia tai sen tuotteiden markkinointia koskevia pakottavia toimenpiteitä tai anna muita vastaavia määräyksiä, joilla on kohtuuttomia tai syrjiviä vaikutuksia.

4 artikla Poikkeukset sijoitusten kohtelusta

Tämän sopimuksen määräysten ei katsota velvoittavan sopimuspuolta ulottamaan toisen sopimuspuolen sijoittajiin ja näiden sijoituksiin kohtela, etua tai erivapautta, joka perustuu olemassa olevaan tai tulevaan:

- a) vapaakauppa-alueeseen, tulliliittoon, yhteismarkkinoihin, talous- ja rahaliittoon tai muuhun vastaavaan alueelliseen taloudellista yhdentymistä koskevaan sopimukseen, mukaan luettuna alueelliset työmarkkinasopimukset, joiden osapuolena toinen sopimuspuoli on tai joiden osapuoleksi se voi tulla, tai
- b) kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevaan sopimukseen tai muuhun kansainväliseen kokonaan tai pääasiassa verotusta koskevaan sopimukseen, tai
- c) kokonaan tai pääasiassa sijoituksia koskevaan monenväliseen sopimukseen.

5 artikla Pakkolunastus

1. Sopimuspuolen sijoittajien toisen sopimuspuolen alueella olevia sijoituksia ei pakkolunasteta tai kansallisteta eikä niihin kohdisteta muita suoria tai välillisä toimenpiteitä, joilla on pakkolunastusta tai kansallistamista vastaava vaikutus (jäljempänä "pakkolunastus"), ellei sitä tehdä yleisen edun vuoksi, ketään syrjimättä, oikeudenmukaista menettelyä noudattaen ja maksamalla siitä välitön, riittävä ja tosiasiallinen korvaus kansainvälisen oikeuden mukaisesti.

2. Tällainen korvaus vastaa pakkolunastetun sijoituksen arvoa, joka sillä oli välittömästi ennen pakkolunastuksen suorittamista tai ennen kuin pakkolunastus tuli yleiseen tietoon, sen mukaan kumpi ajanköhdistä on aikaisempi. Arvo määritetään yleisesti hyväksyttyjen arvonmääritysperiaatteiden mukaisesti, ottaen huomioon muun muassa sijoitetun pääoman, todellisen jälleenhankinta-arvon, arvonnousun, nykyisen tuoton, odotettavissa olevan myöhemmän tuoton, goodwill-arvon ja muut merkittävät tekijät.

3 Korvauksen tulee olla taysin realisoitavissa ja se maksetaan rajoituksetta ja viipymatta Korvaukseen sisältyy maksuvaluutan pitkaikaisen pankkikoron mukainen korko pakkolunastetun c maisuuden menettämispäivästä korvauksen maksupäivään saakka

4 Sopimuspuolet vahvistavat, että sopimuspuolen pakkolunastaessa sellaisen yrityksen varat tai osan niista, joka on perustettu tai muodostettu taman sopimuspuolen omalla alueella voimassaolevan lainsaadannon mukaisesti, ja jonka osakkeita toisen sopimuspuolen sijoittajat omistavat, tai kun pakkolunastuksen kohde on sopimuspuolen alueella perustettu yhteisyritys, isantasopimuspuoli varmistaa, että kyseisen yrityksen tai yhteisyrityksen pakkolunastusajankohtana olemassa olevan yhtiojärjestykseen ja muiden merkittävien asiakirjojen maarayksia kunnioitetaan taysimaaressa

5. Sijoittajalla, jonka sijoituksia pakkolunastetaan, on oikeus saada tapauksensa viipymatta kyseisen sopimuspuolen oikeusviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranömaisten käsittelyaksi, sekä oikeus sijoitustensa arvonmaa-yritykseen tassa artiklassa mainittujen periaatteiden mukaisesti Taman kappaleen määraykset eivät kuitenkaan rajoita sijoittajan oikeutta saattaa riita ratkaistavaksi taman sopimuksen 9 artiklan mukaisesti.

6 artikla Menetysten korvaaminen

1. Sopimuspuoli myontaa toisen sopimuspuolen sijoittajille, joiden kyseisen sopimuspuolen alueella oleville sijoituksille aiheutuu menetyksiä talla alueella olevan sodan tai muun aseellisen selkkauksen, kansallisen hatalilan, kansannousun, kapinan tai mellakan vuoksi, edunpalautuksen, hyvityksen, korvauksen tai muun jarjestelyn osalta vahuntaan yhta edullisen kohtelun kuin se myöntää omille sijoittajilleen tai suosituimmuusasemassa olevan maan sijoittajille, sen mukaan kumpi niistä on sijoittajan edullisempi.

2 Sein vaikuttamatta tämän artiklan 1 kappaleen soveltamiseen, sopimuspuolen sijoittajalle, joka kyseisessä kappaleessa tarkoitetussa tilanteessa karsii toisen sopimuspuolen alueella menetyksiä, jotka johtuvat

- a) siitä, että viimeksi mainitun sopimuspuolen asevoimat tai viranomaiset ovat pakko-ottaneet sen sijoituksen tai sijoituksen osan, tai
- b) siitä, että viimeksi mainitun sopimuspuolen asevoimat tai viranomaiset ovat tuhonneet sen sijoituksen tai sijoituksen osan, vaikka tilanne ei olisi edellyttänyt sitä,

myönnetään viimeksi mainitun sopimuspuolen toimesta edunpalautus tai korvaus, jonka tulee kummassakin tapauksessa olla valiton, ruttava ja tosiasiallinen, ja korvauksen tulee olla taysimaaressa realisoitavissa, se tulee maksaa viipymatta ja siihen tulee sisältyä maksuvaluutan pitkaikaisen pankkikoron mukainen korko pakko-oton tai tuhoamisen ajankohdasta maksupäivään saakka.

3 Sijoittajalla, jonka sijoituksille aiheutuu menetyksiä taman artiklan mukaisesti, on oikeus saada tapauksensa viipymatta kyseisen sopimuspuolen oikeusviranomaisten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten kasittelvaksi, sekä oikeus sijoitustensa arvonmaaritykseen tamän artiklan periaatteiden mukaisesti

7 artikla
Vapaat siirrot

1 Kumpikin sopimuspuoli takaa toisen sopimuspuolen sijoittajille oikeuden siirtaa vapaasti naiden sijoituksia ja sijoituksiin liittyvia siirtomaksuja alueelleen ja alueeltaan, edellyttaen, että verovelvoitteet, joita isantasopimuspuoli on maaranneet ennen siirtoajankohtaa oikeudenmukaista verotusmenettelyä noudattaa, ilman syrjintää ja vilpittomassa mielessä, on suoritettu, eika tallaista menettelyä kayteta keinona valtaa sopimuspuolen taman sopimuksen mukaisia sitoumuksia tai velvoitteita

2 Siirtomaksuihin sisältyvat erityisesti, ei kuitenkaan yksinomaan

- a) peruspaaoma sekä sijoituksen yllapitamiseen, kehittämiseen tai kasvattamiseen tarkoitettu lisäsummat,
- b) tuotto,
- c) kokonaan tai osittain tapahtuvasta sijoituksen myynnistä tai luovuttamisesta saadut tulot, mukaan luettuna osakkeiden myynnistä saadut tulot,
- d) sijoituksen toiminnasta aiheutuvien kulujen maksamiseen vaaditut rahasummat, kuten lainojen takaisinmaksut, rojaltit, hallinnointikorvaukset, lisenssimaksut tai muut vastaavat kulut,
- e) taman sopimuksen 5 ja 6 artiklan mukaisesti maksettavat korvaukset,
- f) riitojenratkaisusta johtuvat maksut;
- g) ulkomailta palkatun ja sijoituksen yhteydessä työskentelevän henkilökunnan ansiotulot ja muut palkkiot

3 Kumpikin sopimuspuoli varmistaa myös, että taman artiklan 1 kappaleessa tarkoitettut siirrot tehdään rajoituksetta vapaasti vaihdettavassa valuutassa ja siirtopaivana vallitsevan, siirrettavan valuuttaan sovellettavan markkinakurssin mukaisesti, ja että ne ovat valittomasti siirrettavissa.

4 Jos valuuttamarkkinoita ei ole käytettävissä, sovellettava vaihtokurssi vastaa viimeisintä vaihtokurssia, jota on käytetty valuuttojen muuttamiseksi erityisnosto-oikeuksiksi

5. Mikäli sopimuspuoli aiheuttaa siirton virvastymisen, siirtoon sisältyy maksuvaluutan pitkaaikaisen pankkikoron mukainen korko siitä paivasta alkaen, jona siirota on pyydetty, siirtopäivään saakka, ja kyseinen sopimuspuoli vastaa sen maksamisesta

**8 artikla
Sijaantulo**

Jos sopimuspuoli tai sen edustajaksi määretty taho suorittaa maksun toisen sopimuspuolen alueella olevaan sijoitukseen liittyvan korvausvastuu tai takuu- tai vakuutussopimuksen perusteella, viimeksi mainittu sopimuspuoli tunnustaa sijoittajan oikeuksien ja vaateiden siirtämisen ensin mainitulle sopimuspuolelle tai sen edustajaksi maarättylle taholle, sekä ensin mainitun sopimuspuolen tai sen edustajaksi maaratyn tahan oikeuden käyttaa naita oikeuksia ja vaateita sijaantulon perusteella samassa maarin kuin niiden edellinen haltija.

**9 artikla
Sijoittajan ja sopimuspuolen väliset riidat**

1 Sopimuspuolen ja toisen sopimuspuolen sijoittajan valiset riidat, jotka johtuvat suoraan sijoituksesta, tulisi ratkaista sovinnollisesti riidan osapuolet kesken

2 Jos riitaa ei ole ratkaistu kolmen (3) kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona riidasta on ilmoitettu kirjallisesti, rüta voidaan sijoittajan valinnan mukaisesti saattaa.

a) sen sopimuspuolen toimivaltaiseen tuomioistuimeen, jonka alueella sijoitus on tehty, tai

b) ratkaistavaksi valimiesmenettelyn avulla sijoituksia koskevien riitaisuksien kansainvalaiseen ratkaisukeskukseen (ICSID), joka on perustettu 18 paivana maaliskuuta 1965 Washingtonissa allekirjoitetavaksi avatun, valtioiden ja toisten valtioiden kansalaisten valisten sijoituksia koskevien riitaisuksien ratkaisemista koskevan yleissopimuksen mukaisesti (jaljempänä "keskus"), jos keskus on kaytettävissä; tai

c) valimiesmenettelyyn keskuksen ylimääraisten järjestelyjen mukaisesti, jos ainostaan toinen sopimuspuolista on allekirjoittanut taman artiklan b kohdassa tarkoitettun yleissopimuksen, tai

d) tilapaiseen valimiesoikeuteen, joka perustetaan Yhdistyneiden Kansakuntien kansainvalisen kauppaoikeuden komitean (UNCITRAL) valimiesmenettelysaantojen mukaisesti, elleivät riidan osapuolet toisin sovi Tässä tapauksessa tarvittavat nimeämiset suorittaa ICSID in paasiheeri

3. Sijoittaja, joka on saattanut riidan kansalliseen tuomioistuimeen, voi kuitenkin vielä saattaa sen jonkin taman artiklan 2 kappaleen b-d kohdassa mainitun valimiesoikeuden

kasiteltavaksi, jos han ilmoittaa luopuvansa tapauksen ajamisesta kansallisessa oikeudenkaynnissa ja vetaa tapauksen pois ennen kuin kansallinen tuomioistuin on antanut tapauksen asiasaisaltoa koskevan tuomion

4 Taman artiklan mukainen valimiesmenettely toteutetaan kumman tahansa riidan osapuolen pyynnosta sellaisessa valtiossa, joka on New Yorkissa 10 paivana kesäkuuta 1958 allekirjoittavaksi avatun ulkomaisen valitystuomioiden tunnustamista ja taytantoonpanoa koskevan yleissopimuksen (New Yorkin yleissopimus) sopimuspuoli Taman artiklan mukaisesti valimiesmenettelyyn saatettujen riitojen katsotaan New Yorkin yleissopimuksen 1 artiklan soveltamistarkoituksessä johtuvan kaupallisesta suhteesta tai liiketoimesta

5 Kumpikin sopimuspuoli antaa ehdoitta suostumuksensa siihen, että sopimuspuolen ja toisen sopimuspuolen sijoittajan valinen riita saatetaan valimiesmenettelyyn taman artiklan mukaisesti

6 Kumpikaan sopimuspuolistaan, joka on riidan osapuolena, ei voi esittää vastalausetta missaan valimiesmenettelyn tai valimiestuomion taytantoonpanon vaiheessa sillä perusteella, että sijointaja, joka on riidan toisena osapuolena, on saanut vakuutuksen perusteella hyvityksen, joka kattaa sen menetykset kokonaan tai osittain

7 Valimiestuomio on lopullinen ja sitoo riidan osapuolia, ja se pannaan tayttaoon sen sopimuspuolen kansallisen lainsaadannon mukaisesti, jonka alueella valimiestuomioon vedotaan, kyseisen sopimuspuolen viranomaisten toimesta valimiestuomiossa tasmallisesti mainittuun paivamaaraan mennennessa

10 artikla Sopimuspuolten väliset riidat

1 Sopimuspuolten väliset riidat, jotka koskevat taman sopimuksen tulkkintaa ja soveltamista, ratkaistaan mahdollisuuksien mukaan diplomaattiteitse toteutettavin neuvottelum

2 Jos riittää ei voida ratkaista talla tavoin kuuden (6) kuukauden kuluessa siitä paivasta lukien, jona jompikumpi sopimuspuoli on pyytänyt neuvotteluja, se saatetaan jommankumman sopimuspuolen pyynnosta valimiesoikeuden ratkaistavaksi

3 Valimiesoikeus perustetaan kutakin yksittäistapausta varten seuraavalla tavalla Kahden (2) kuukauden kuluessa valimiesmenettelyä koskevan pyynnön vastaanottamisesta, kumpikin sopimuspuoli nimittää yhden valimiesoikeuden jäsenen Nama kaksi jäsentä valitsevat kolmannen valtion kansalaisen, joka molempien sopimuspuolten hyväksynnästä nimetetaan valimiesoikeuden puheenjohtajaksi Puheenjohtaja nimetetaan kahden (2) kuukauden kuluessa kahden muun jäsenen nimittämispäivästä.

4. Jos tarvittavia nimityksiä ei ole tehty tämän artiklan 3 kappaleessa mainittujen ajanjaksojen kuluessa, kumpi tahansa sopimuspuoli voi muun sopimuksen puuttuessa pyytää Kansainvälisen tuomioistuimen puheenjohtajaa tekemään tarvittavat nimitykset. Jos Kansainvälisen tuomioistuimen puheenjohtaja on jommankumman sopimuspuolen kansalainen tai on mutuen estynyt hoitamaan kyseistä tehtävää, virkaiältään seuraavaksi vanhinta Kansainvälisen tuomioistuimen jäsentä, joka ei ole kummankaan sopimuspuolen kansalainen tai joka ei muutoin ole estynyt hoitamaan kyseistä tehtävää, pyydetään tekemään tarvittavat nimitykset.

5. Välimiesoikeus tekee päätöksensä äanten enemmistöllä. Välimiesoikeuden päätökset ovat lopullisia ja sitovat molempia sopimuspuolia. Kumpikin sopimuspuoli vastaa nimittämänsä jäsenen kustannuksista ja edustuksensa aiheuttamista kustannuksista välimiesmenettelyn aikana. Molemmat sopimuspuolot vastaavat yhtä suurin osuuksin puheenjohtajan kustannuksista sekä muista mahdollisista kustannuksista. Välimiesoikeus voi tehdä erilaisen päätöksen kustannusten jakamisen osalta. Kaikilta muilta osin välimiesoikeus päättää omista menettelysäännöistään.

6. Tämän artiklan 1 kappaleessa tarkoitettut riidat ratkaistaan tämän sopimuksen määräysten ja yleisesti tunnustettujen kansainvälisen oikeuden periaatteiden mukaisesti.

11 artikla Luvat

1. Kumpikin sopimuspuoli kohtelee lakiensa ja määräystensä mukaisesti suotuisasti sijoituksiin liittyviä lupahakemuksia ja myöntää nopeasti luvat, joita sen alueella tarvitaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksia varten.

2. Kumpikin sopimuspuoli myöntää lakiensa ja määräystensä mukaisesti väliaikaisen maahantulo- ja oleskeluluvan ja antaa tarvittavat luvan vahvistavat asiakirjat sellaisille luonnollisille henkilöille, jotka on palkattu ulkomailta työskentelemään toisen sopimuspuolen sijoittajan sijoituksen yhteydessä johtajina, asiantuntijoina tai teknisenä henkilökuntana, ja jotka ovat yritykselle oleellisia, niin kauan kuin nämä henkilöt täyttävät tämän kappaleen vaatimukset, sekä myöntävät väliaikaisen luvan maahantuloa ja maassa oleskelua varten tällaisten työntekijöiden lähiimille perheenjäsenille (puoliso ja alaikäiset lapset) samalle ajanjaksolle kuin palkatuille työntekijöille.

12 artikla Muiden määräysten soveltaminen

1. Jos jommankumman sopimuspuolen lainsäädännön määräykset tai tämän sopimuksen lisäksi sopimuspuolten välillä olemassa olevat tai myöhemmin vahvistettavat kansainvälisen oikeuden mukaiset velvoitteet sisältävät joko yleisiä tai erityisiä määräyksiä, joiden mukaan toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksille voidaan myöntää edullisempi kohtelu kuin

taman sopimuksen mukainen kohtelu, sellaiset maaraykset ovat ensisijaisista taman sopimuksen maarayksiin nahden siina maarin kuin ne ovat sijoittajalle edullisempia

2 Kumpikin sopimuspuoli noudattaa muita velvoitteita, joita sillä mahdollisesti on toisen sopimuspuolen sijoittajan yksittaisen sijoituksen osalta.

**13 artikla
Sopimuksen soveltaminen**

Tata sopimusta sovelletaan kaikkiin sijoituksiin, joita sopimuspuolen sijoittajat ovat tehneet toisen sopimuspuolen alueella, riippumatta siitä, onko ne tehty ennen taman sopimuksen voimaantuloa tai sen jälkeen, mutta sitä ei sovelleta sellaisiin sijoituksiin koskeviin riitoihin, jotka ovat syntyneet, eikä sellaisiin vaateisiin, jotka on ratkaistu ennen sopimuksen voimaantuloa

**14 artikla
Yleiset poikkeukset**

1 Minkaan taman sopimuksen maarayksien ei katsota estavan sopimuspuolta ryhtymasta sellaisiin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen sen merkittävien turvallisuuteen liittyvien etujen suojelemiseksi sodan tai aseellisen selkkauksen aikana tai muun kansainvalisen hatalilan aikana

2 Minkaan taman sopimuksen maarayksien ei katsota estavan sopimuspuolia ryhtymasta tarvittaviin toimenpiteisiin yleisen jarjestyksen ylläpitämiseksi, edellyttaen kuitenkin, että tallisia toimenpiteitä ei toteuteta tavalla, joka olisi sopimuspuolen harjoittamaa mielivaltaista tai perusteontonta syrjintää tai peitetty sijoittamiseen kohdistuva rajoitustoimenpide

3 Taman artiklan määräykset eivät koske taman sopimuksen 5 artiklaa, 6 artiklaa ja 7 artiklan 1 kappaleen e kohtaa

**15 artikla
Avoimuusperiaate**

1 Kumpikin sopimuspuoli julkaisee viipymättä tai pitää muuten julkisesti saatavilla yleisesti sovellettavat lakiensa, maarayksensa, menettelytapansa ja hallinnolliset paatoksen ja tuomioistuintensa paatokset sekä kansainvaliset sopimukset, jotka voivat vaikuttaa toisen sopimuspuolen sijoittajien sijoituksiin, jotka ovat ensin mainitun sopimuspuolen alueella

2 Mikaan taman sopimuksen maarays ei aseta sopimuspuolelle velvollisuutta luovuttaa luottamuksellisia tai omistamiseen liittyvia tietoja tai antaa paasya sellaisiin tietoihin, mukaan luettuna yksittaisia sijoittajia tai sijoituksia koskevat tiedot, joiden paljastaminen

haittaisi lainvalvontaa tai olisi kyseisen sopimuspuolen asiakirjajulkisuutta koskevan lainsäädännön vastaista tai haittaisi yksittäisten sijoittajien oikeutettuja kaupallisia etuja.

**16 artikla
Neuvottelut**

Sopimuspuolet neuvottelevat ajoittain keskenään jommankumman sopimuspuolen pyynnöstä käsitelläkseen tämän sopimuksen täytäntöönpanoa ja tarkastellakseen sellaisia kysymyksiä, joita tästä sopimuksesta voi johtua sen muutokset mukaan lukien. Tällaiset neuvottelut käydään sopimuspuolten toimivaltaisten viranomaisten välillä sellaisessa paikassa ja sellaisena ajankohtana, joista on sovittu asianmukaisella tavalla.

**17 artikla
Sopimuksen voimaantulo, voimassaoloaika ja voimassaolon päättyminen**

1. Sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen, kun niiden valtiosäännön mukaiset vaativukset tämän sopimuksen voimaantulolle on täytetty. Sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenenentä päivänä sen päivän jälkeen, jona jälkimmäinen ilmoitus on vastaanotettu.
2. Tämä sopimus on voimassa kahdenkymmenen (20) vuoden ajan, ja on sen jälkeen edelleen voimassa samoin ehdoin, kunnes jompikumpi sopimuspuoli ilmoittaa toiselle sopimuspuollelle kirjallisesti aikomuksestaan päättää sopimuksen voimassaolo kahdentoista (12) kuukauden kuluttua.
3. Sellaisten sijoitusten osalta, jotka on tehty ennen tämän sopimuksen voimassaolon päättymispäivää, 1-16 artiklan määräykset ovat edelleen voimassa seuraavan kahdenkymmenen (20) vuoden ajan tämän sopimuksen voimassaolon päättymispäivästä lukien.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet edustajat, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tehty kahtena kappaleena *Helsingissä 3.4.2003* suomen, kirgiisin, venäjän ja englannin kielellä, kaikkien tekstien ollessa yhtä todistusvoimaiset. Tekstien poiketessa toisistaan on englanninkielinen teksti ratkaiseva.

Jari Viisan
Suomen tasavallan hallituksen puolesta

Kirgisian tasavallan hallituksen

P. Muminov
puolesta

[KYRGYZ TEXT — TEXTE KIRGHIZ]

Инвестицияларды колдоо жана коргоо жөнүндө Финляндия Республикасынын Өкмөтү менен Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн ортосундагы

МАКУЛДАШПУУ

Финляндия Республикасынын Өкмөтү жана Кыргыз Республикасынын Өкмөтү (мындан ары «Макулдаштуучу Таралтар» деп аталат),

Макулдаштуучу Таралтын биринин аймагында экинчи Макулдаштуучу Таралтын инвесторорунун инвестицияларын кысымга албай турган негизде коргоонун зарылдыгын таанып,

Макулдаштуучу Таралтын биринин аймагында экинчи Макулдаштуучу Таралтын жарандары менен компаниялары тарабынан ишке ашырылган инвестицияларга карата алардын ортосундагы экономикалык кызметташууну көнөйтүүгө көмөктешүүнү каалап,

мындаиди инвестициялар тарабынан берилген режим жөнүндө Макулдаштуу Макулдаштуучу Таралтардын экономикалык өнүгүүсүнө жана жеке капиталдын ағылышына түрткү берерин таанып,

инвестициялар жаатындагы туруктуу негиздер экономикалык ресурстарды сарамжалдуу жана натыйжалуу пайдаланууга түрткү берерин жана калктын турмуш денгээлин көтөрөөрүнө макул болуп,

экономикалык жана ишкөр байланыштардын өнүгүшүү эмгек мамилелерин жөнгө салуу жаатында жалпы кабыл алынган эл аралык укук нормаларын урматтоого түрткү берерин таанып,

адамдардын ден соолугутун сактоого, айланы-чейрени коргоого жана анын коопсуздукуну багытталган жалпы колдонуудагы иш-аракеттерге зыян келтирбестен бул максаттарга жетишгүүгө мүмкүн экендигине макул болуп,

инвестицияларды колдоо жана коргоо жөнүндө Макулдаштууну түзүүнү чечишти

жана төмөнкүлөр жөнүндө макулдашты:

**1—Статья
Аныктамалар**

Бул Макулдаштуунун мақсаттары учун:

1. «Инвестициялар» термини бир Макулдаштуучу Таралтын экинчи Макулдаштуучу Таралтын аймагында ақыркы Макулдаштуучу Таралтын колдонуудагы мыйзамына ылайык инвестор тарабынан салынган же алынган активдердин ар кандай түрүн билдириет жана айрым алганда төмөнкүлөрдү да камтышы мүмкүн:

- а) кыймылдуу жана кыймылсыз мүлкүү же ипотека, күрөс, ижара, узуфрукт жана башка ушул сыйктуу укуктарды;
- б) компаниянын акцияларын, салымдарын жана облигацияларын же компанияга катылуунун ар кандай башка формаларын;
- с) акча сүммаларына укуктуу же экономикалык баалуулугу бар иш-аракеттердин түрлөрүнө укук алууну;
- д) патенттер, автордук укуктар, товардык белгилер, өнер жай улгулерүү, фирмалардын аттары, географиялык белгилер сыйктуу интеллектуалдык менчикке укуктарды, ошондой эле технологиялык процесстерди, ноу-хауну жана «гудвилди»;
- е) мыйзамдуу тартиште берилген администрациялык актыга же бийликтин компетенциягүү органдары менен түзүлгөн контрактка ылайык жаратылыши ресурстарын изде, иштеп чыгуу, казыш алуу жана пайдалануу укугуну концессияларды кошкондо, концессияларды.

Таралтардын биринин аймагында анын юридикалык жагы өндүргөн, бирок чындыгында экинчи Макулдаштуучу Таралтын инвесторлору тарабынан тике же кыйыр контролдөсөнгөн же аларга таандык болгон инвестициялар, эгерде бул инвестициялар биринчи Макулдаштуучу Таралтын мыйзамдарына ылайык ишке ашырылса, ақыркы Макулдаштуучу Таралтын инвесторлорунун да инвестициялары болуп эсептөт.

Активдери салынып же реинвестирленип жаткан формалардың бардык өзгөрүүлөрү инвестициялар катары алардын мүнезүнө таасир этпейт.

2. «Пайда» термини инвестициялардан алынган ар кандай кирешени билдириет, атап айтканды, бирок, инвестициялар менен байланышкан пайда, дивиденддер, проценттер, лицензияны пайдалануудан түшкөн пайда, капиталды көбөйтүүдөн алынган пайда же ар кандай накталай төлөмдер болушу да мүмкүн.

Реинвестирлөнгөн пайда жагдайында башталкы инвестицияларга карата режимдөй эле режим колдонулат.

3. «Инвестор» термини ар бир Макулдаштуучу Тарал үчүн экинчи Макулдаштуучу Таралтын аймагында ошол Макулдаштуучу Таралтын мыйзамдарына жана ушул Макулдаштуунун жоболоруна ылайык инвестицияларды ишке ашырып жаткан ар кандай субъектини гүшүндүрөт. Алар төмөндөгү субъектилер болуп эсептөтөлөт:

- а) колдонуудагы мыйзамдарына ылайык Макулдаштуучу Таралтын биринин жараны болгон ар кандай жеке адам;
- б) бул жак коммерциялык же коомдук уюм экенине, ошондой эле уюштуруу – укуктук формасына карабастан, Макулдаштуучу Таралтын мыйзамдарына ылайык түзүлгөн же уюштурулган жана ушул

Макулдашуучу Таралтын юрисдикциясынын аймагында катталган өкүлчүлүтү, башкаруунун борбордук органы же негизги иштеген орду бар компаниялар, корпорациялар, фирмалар, шерифтиктер, коммерциялык ассоциациялар же үйүндөр сяктуу ар кандай юридикалык жактар.

4. «Аймак» термини буд райондордо жаратылыш ресурстарын чалгындоо жана пайдалануу үчүн колдонуудагы улуттук мыйзамдарга жана эл аралык укукка ылайык аларга Макулдашуучу Таралтар эгемендүү укугун ишке ашырган, же анын юрисдикциясы жайылтылган кургактыктын бөлүгүн, ички жана аймактык сууларды, алардын үстүндегү аба мейкиндигин, аймактык суулардан тышкаркы дениздик зоналарды, дениздин тубу менен анын байлыктарын билдириет.

2-Статья Инвестицияларга көмектешүү жана коргоо

1. Ар бир Макулдашуучу Тарал өз аймактарынын ичинде экинчи Макулдашуучу Таралтын инвесторлорунун инвестицияларын жайгаштырууга көмектешёт жана аларды колдонуудагы улуттук мыйзамдарга ылайык кабыл алат.

2. Ар бир Макулдашуучу Тарал өз аймагында экинчи Макулдашуучу Таралтын инвесторлорунун инвестициялары жана инвестицияларына пайдалар үчүн аларды толук жана дайым коргоону жана коопсуздоону кепиле алуу менен акыйкаттуу жана бирдей режим түзүүтө миддеттенет. Кандай гана болбосун Макулдашуучу Таралтар эл аралык укуктун нормаларына ылайык белгиленген режимден кем болбогон ынгайлуу режим түзүп берет.

3. Макулдашуучу Таралтардын бири да экинчи Макулдашуучу Таралтын инвесторлорунун анын аймагында негизсиз же өз алдынча аракеттер менен инвестицияларды алууга, аларды тоңтоого, башкарууга, пайдаланууга, сактоого, тескеөгө, сатууга же инвестицияларды башкача берүүтө жолтоо болууга жол бербейт.

3-Статья Инвестициялык режим

1. Ар бир Макулдашуучу Тарал экинчи Макулдашуучу Таралтын инвесторлоруна жана алардын инвестицияларына карата аны сатып алууда, көбейтүүдө, иштетүүдө, башкарууда, колдоодо, пайдаланууда, тескеөдө, сатууда же башкача берүүдө өз инвесторлору жана алардын инвестицияларына колдонулган режимден ынгайлуулугу кем болбогон режим түзүүтө миддеттенет.

2. Ар бир Макулдашуучу Тарал экинчи Макулдашуучу Таралтын инвесторлоруна жана анын инвестицияларына, башкада өлкөнүн инвесторлору инвестирлөөдө, инвестицияларды түзүүгө, сатып алууга, көбейтүүгө, башкарууга, иштетүүгө, колдоого, пайдаланууга; тескеөгө, сатууга же башкача берүүгө карата пайдаланган кыйла ынгайлуу режимден кем болбогон режимди түзүп берүүтө миддеттенет.

3. Ар бир Макулдаштуучу Тарал экинчи Макулдаштуучу Таралтын инвесторлоруна жана алардын инвестицияларына ушул Макулдаштуунун 1 жана 2-пункттарында белгилентен шарттардын ичинең кайсынысы инвесторлорго же инвестицияларга ынгайлуураак келгенин түзүп берүүгө милдеттгенет.

4. Бир дагы Макулдаштуучу Тарал өзүнүн аймагында экинчи Макулдаштуучу Таралтын инвесторлорунун инвестицияларына карата материалдарды, өндүрүш каражаттарын, иштөө каражаттарын, транспорт каражаттарын сатып алууга же өз продукциясынын маркетингин жүргүзүүгө же ушул сыйктуу көрсөтмөлөргө тийштүү, негизсиз жана кысымта алуучу таасири бар мажбулоочу чараларды колдонбайт.

4-Статья Кошумча шарттар

Ушул Макулдаштуунун жоболорун бир Макулдаштуучу Таралтын экинчи Макулдаштуучу Таралтын инвесторлоруна же алардын инвестицияларына режимди, өзгөчө женилдиктерди же артыкчылыктуу укуктарды учурда колдонулуп жаткан же келечекте түзүлө турган тәмәндөгүлөрдүн негизинде берүүчү милдеттенмеси катары чечмелөөгө болбайт:

- а) эркин соода зоналары, бажы союздары, жалпы рынок, экономикалык же финанссы союздары же Макулдаштуучу Таралтын бири катышуучу болгон же боло турган эмгек рыногу жөнүндө региондук макулдаштууларды кошкондо, ушуга оқшогон экономикалык интеграция жөнүндөгү региондук макулдаштуулар;
- б) кош салык салуудан качуу жөнүндө макулдаштуу же салык салуута негизинен же толук түрдө тиешелүү болгон эл аралык макулдаштуулар;
- с) инвестицияларга негизинен же толук түрдө тиешелүү болгон кеп таралтуу макулдаштуулар.

5-Статья Экспроприация

1. Мындан экспроприация колдонулуп жаткан мыйзамдарга ылайык белгилентен тартилте коомдун кызыкчылыгы учун басмырланууга кабылбаган негизиде жасалган, эл аралык укуктун нормаларына ылайык кечикирилбей, адекваттуу жана натыйжалуу түрдө орду толтуруулган учурларды кошкондо, бир Макулдаштуучу Таралтын инвесторлорунун инвестициялары экинчи Макулдаштуучу Таралтын аймагында экспроприацияланбайт, улутташтырылбайт же өзүнүн жыйынтыктары боюнча экспроприацияга же улутташтыруута кыйыр же тике туура келген башка чараларга (мындан ары – «экспроприация» деген жалпы термин менен бириктирилген) кириштер кылбынбайт.

2. Мындаи компенсация, мурда кайсынысы биринчи болгондугуна жараша, тикеден – тике экспроприация болгон учурга чейинки же экспроприация жөнүндө ачык жарыя болордун алдындағы экспроприациялануучу инвестициялардың наркына тура келиши керек. Бул нарк баалоонун жалпы кабыл алғыган принциптерине ылайык, айрым алганды, капиталдың салымдарды; орду толтуруу наркын, баанын жогорулышын, өздүк калитада пайданы, болжодонуучу пайданы, «гудвилди» жана башка олуттуу факторлорду эске алуу менен аныкталат.

3. Компенсация толук турде ишке аптырылғыдай болушу керек, кандайдыр бир чектөөлөрсүз жана кийинките калтырылбай аткарылууга тийиш. Аны төлөөдө экспроприацияланган менчикке укук ажыратылган датадан баштап төлем жузеге ашырылуучу чыныгы датага чейин төлем жүргүзүлүп жаткан валюта учун белгиленген узак мөөнөттүү банктык ставка боюнча проценттер камтылышы керек.

4. Макулдашуучу Таралтын бири ошол Макулдашуучу Таралтын аймагында колдонуудагы мыңзамдарга ылайык түзүлген же уюштурулган кандайдыр бир компаниянын активдеринин же активдеринин бөлгүн экспроприацияласа жана анда экинчи Макулдашуучу Таралтын инвесторлорунун акциялары болсо, же экспроприациянын объектиси Макулдашуучу Таралтын биринин аймагында түзүлген биргелешкен ишканалардын уставынын же башка маанилүү документтеринин жоболору толук түрдө сакталып жаткандашын кепилдөөгө милдеттүү экенин Макулдашуучу Таралтар ырасташат.

5. Инвестициялары экспроприацияныш жаткан инвестор ушул Статьяда баяндалган принциптерге ылайык өзүнүн инвестицияларын баалоого укуктуу жана өзүнүн ишинин сот тартибинде же бул Макулдашуучу Таралтардын компетенттүү органдары тарабынан кечикирилбей кароосуна укугу бар. Кайсы учурда болбосун, бул пунктта баяндалган жоболор ушул Макулдашуунун 9 – Статьясына ылайык талаш – тартыштарды чечүүдө инвестордун укугуну зыян келтирбөөгө тийиш.

6 –Статья Чыымдарды компенсациялоо

1. Бир Макулдашуучу Таралтын инвесторлорунун инвестициялары экинчи Макулдашуучу Таралтын аймагындағы согуштуу, куралдуу калылыштын, өзгөчө кырдаалдын, көтерүлүштүн же козголондун кесепеттүн чыгымта учураса, анда экинчи Макулдашуучу Тарал тарабынан ал инвесторлорго чыгымды кайтарып алуу, компенсациялоо жана орду толтуруү үтүн инвестордун өзүнүн пикири боюнча кайсынысы өзүнө ынгайлуураак болоруна жараша, экинчи Макулдашуучу Тарал өз инвесторлоруна же бир кыйла ынгайлуу статусту пайдаланган улутка жасаган камкордугунан кем болбогондой режим берилет.

2. Бул Статьянын 1 – пунктунун колдонулушуна зыян келтирбестен, Макулдашуучу Таралтардын биринин инвесторлоруна, кимге ушул Статьянын 1 – пунктунда көрсөтүлгөн учурлардын кайсынысында болбосун экинчи Макулдашуучу Таралтын аймагында төмөнкүдөй себептер менен зыян келтирилген болсо:

а) инвестициялар же алардын бөлүгү экинчи Таралтын куралдуу күчтөрү же мамлекеттик бийлик органдары тарабынан реквизицияланса, же;

б) кырдаал мажбур кылбаса да инвестициялардын бардыгын же бөлүгүн куралдуу күчтөр же мамлекеттик органдар негизсиз жок кылса; экинчи Таралтан компенсациялоо кандай болгон учурда да кечиктирилбей, адекваттуу жана натыйжалуу түрдө ишке ашырылат, ошондой эле толук ишке ашырылгыдай, кийинките калтырылбай төлөнгүдөй болуп, алтын койгон же жок кылган учурдан баштап компенсацияны чындал төлөгөн учурга чейинки, валюта учун узак мөнөттүү банктык ставкалар боюнча төлөнүүчүү проценттерди камтуусу керек.

3. Эзүнүн инвестициялары боюнча зыянга учуралган инвестор ушул Статьяга ылайык сот тартибинде же Макулдашуучу Таралтын башка компетенттүү органдары тарабынан кечиктирилбей кайтадан каратууга жана кайрадан баалоо жүргүзүүрүүгө укуктуу.

7-Статья Инвестициялардын эркин которулушу

1. Төлөмдөрдүү которуу датасына карата бардык тиешелүү төлөмдер өбъективдүү, кысымга алынбай жана кабыл алып жаткан Таралтын салык саясатынын орду менен иштелген чараларын сактоо максатында жүргүзүлгөн шартта, ошондой эле мындай чаралар ушул Макулдашууга ылайык қабыл алынган милдеттенмелерди жана гарантияларды аткарууда Макулдашуучу Таралтын баш тартуусунун каражаты катары пайдаланылбастыгын эске алуу менен Макулдашуучу Таралтардын ар бири башка Макулдашуучу Таралтын инвесторлоруна инвестициялоого байланышкан инвестицияларды жайна төлөмдөрдү елкөнүн ичине жана өлкөден сыртка эркин которууну кепилдейт.

2. Атап айтканда которуулар төмөнкүлөрдү камтыйт:

а) инвестициялардын өлчөмүн күрмөлүк турдуу, өнүктүрүү жана көбөйтүү максатында негизги жана кошумча каражаттарды которуу;

б) пайда;

с) акцияларды сатканда кошкондо, инвестициялардын бөлүгүн же бардыгын сатуунун натыйжасында алынган сумма;

д) зайдарды төлөөгө, автордук калем акыларды төлөөгө, бапкарууга кеткен чыгымдар, лицензиялык төлөмдер ж.у.с. окшогон инвестициялардын иштешине байланышкан чыгымдарды төлөөгө зарыл суммалар;

е) ушул Макулдашуунун 5 жана 6 – Статьяларына ылайык компенсациялар;

ф) талаш – тартыштарды жөнгө салууга байланышкан чыгымдарды төлөө;

г) инвестициялык долбоордо иштеген чет өлкөлүк персоналдын кызмат ақыларын жана башка ақыларды төлөө.

3. Мындан ары ар бир Макулдашууту Тараал ушул Статьянын 1 – пунктунда көрсөтүлгөн которуулар андан ары кандайдыр – бир чектелүүсүз, эркин жүгүртүлчү валютада которуу күнүндөгү рыноктук курс боюнча жана кечиктирилбестөн жүргүзүлүпшү кепилдеөөгө тийиш.

4. Чет өлкөлүк валюталарды алмаштыруу рыногу болбогон учурда, Карыз алуунун Атайын Укугунун (Special Drawing Rights) чегинде эсептешүүчү акча бирдигинин эң ақыркы алмашуу курсун пайдалануу керек.

5. Кабыл алыш жаткан Макулдашуучу Тараалтын себеби боюнча каражаттар ез убагында которулбаган учурда, которуу суммасынын наркына төлөм аткарылыш жаткан валюта үтүн белгилендөн, суроо кылышынан учурдан баштап төлөмдү которууну ишке ашырган күнгө чейин эсептелген проценттер кошулат, мында которуу кайсы өлкөнүн күнөөсү менен кечиктирилсе, эсептелген проценттерди ошол өлкө төлөйт.

8–Статья Суброгация

Эгер Макулдашуучу Тараалтардын бири же ал дайындалган уюм (агентство) чыгымдарды компенсациялос же гарантиялоо, же экинчи Макулдашуучу Тараалтын аймагындағы инвестордун инвестицияларын камсыздандыруу контракты боюнча ордун толтуруу максатында төлөм жүргүзсө, анда ал экинчи Макулдашуучу Тараал биринчи Макулдашуучу Тараалка же ал дайындалган агентство инвесторго берген ар кандай укуктун же инвестордун талабынын биринчи Макулдашуучу Тараалтын же анын агенствосунун ар кандай укугун же талабын ал сыйктуу эле тартипте жана көлемдө суброгация иртигинде ишке ашырууга тийиш.

9–Статья Макулдашуучу Тараал менен инвесторлордун ортосундагы талаш – тартыштарды чечүү

1. Бир Макулдашуучу Тараал менен экинчи Макулдашуучу Тараалтын инвесторлорунун ортосунда инвестицияларга тиешелүү чыккан бардык талаш – тартыштар тынчтык жол менен талашкан Тараалтардын сүйлөшүүлөрү аркылуу чечилет.

2. Эгер мындаид талаш – тартыштар кат жузүндө билдирилген суроодон кийинки үч (3) айдын ичинде чечилбесе, анда инвестор талашты кароону тәмәнкү инстанцияларга өткөрүп берүүгө укуктуу, алар:

а) инвестициялар ишке ашырылган Макулдашуучу Тараалтын компетенттүү сот органдары;

б) 1965-жылдын 18-мартында Вашингтон шаарында кол коюу учун ачылган, Мамлекеттердин жана учунчү мамлекеттердин жарандарынын ортосундагы инвестициялык талаш-тартыштарды чечүү боюнча Конвенцияята ылайык уюштуруулган инвестициялык талаш-тартыштарды чечүү боюнча эл аралык борборго (МЦРИС) (мындан ары текст боюнча «Борбор»), эгер Борборго кайрылуута мүмкүн болсо; же

с) эгерде Макулдашуучу Тараалтын бири Конвенцияга, атап айтканда ушул Макулдашуунун 9-Статьясынын 2-пунктунун (б) пунктчасына кол койсо, Борбордун кошумча жол-жоболоруна ылайык арбитражу; же

д) Биринчи Уулуттар Уюмунун Эл аралык соода укуту боюнча Комиссиясынын (UNCITRAL) арбитраждык эрежелерине ылайык башка келишим түзүлбөсө, Тараалтардын макулдашуусу менен түзүлгөн кайсы болбосун ad hoc Арбитраждык Трибуналына. Бул учурда МЦРИСтин Башкы Катчысы дайындоочу орган болуп саналат.

3. Улуттук сотко кайрылган инвестор, эгерде улуттук сот чечим кабыл алганта чейин улуттук соттон маселени алыш салуу жөнүндө билдирилсе жана ишти кайра алса, ушул Статьянын 2-пунктунун (б) жана (д) пунктчаларында саналған арбитраждык соттордун биреене кайрыла алат.

4. Бардык арбитраждык талаш-тартыштар ушул Статьяга ылайык, талаш-тартыштын кайсы болбосун Тараалтынын талабы боюнча 1958-жылы 10-июнда кол коюуга ачылган Чет елкөлүк арбитраждык чечимдерди тааннуу жана аткаруу жөнүндө Нью-Йорк Конвенциясынын (Нью-Йорк Конвенциясы) катышуучусу болуп саналган мамлекеттин аймагында жүргүзүлүшү мүмкүн. Арбитраждык сотко берилген талаш-тартыштар, ушул Статьянын жоболоруна ылайык Нью-Йорк Конвенциясынын 1-Статьясынын максаттары учун соода жана коммерциялык мамилелер жана бутүмдөрдөн келип чыккан катары каралат.

5. Ар бир Макулдаштуучу Тараал муун менен кайсы болбосун Макулдаштуучу Тараал менен экинчи Макулдаштуучу Тараалтын инвесторунун ортосундагы талаш-тартыштарды ушул Статьянын жоболорунун принциптерине ылайык арбитражда чечүүтөө өзүнүн сөзсүз түрдө макулдугун күбөлөндүрөт.

6. Талаштын катышуучусу болгон Макулдаштуучу Тараалтардын бири дагы теришириүүнүн кайсы болбосу ў стадиясында каршылык билдирил тыга албайт же талаштын катышуучусу болгон инвестор камсыздандыруу келишими боюнча тарткан зыяндарынын бардыгы же белгүтүү учун компенсацияны алыш койгон себептүү соттун чечимин талаша албайт.

7. Соттун чечимдери талашкан Тараалтар учун ақыркы жана милдеттүү болот жана аймагында соттун чечими чыгарылган Макулдаштуучу Тараалтын улуттук мыззамдарына ылайык, ошондой эле мындаи чечимде белгилентең мөнөттө компетенттүү орган тараабынан аткарулууга тийиш.

10-Статья

Макулдашуучу Таралтардын ортосундагы талаш-тартыштар

1. Макулдашуучу Таралтардын ортосундагы ушул макулдашуунун жоболорун чечмелөө жана колдонуу боюнча талаш-тартыштар мүмкүн болупшунча дипломатиялык канадар боюнча сүйлөшүүлөр аркылуу чечилет.

2. Эгерде кайсы болбосун Макулдашуучу Тарал мындай сүйлөшүү жургүзүү женундө арыз берген күнден тартып алты (6) айдын ичинде талаш чечилбесе, анда Макулдашуучу Таралтын кайсынысы болбосун Арбитраждык сотто кайрыла алат.

3. Мындай Арбитраждык сот ар бир езүнчө окуя боюнча төмөндөгү принциптерге ылайык түзүлөт. Арбитраждык сотто ишти кароого арыз алынган күндөн тартып эки (2) айдын ичинде Макулдашуучу Таралтардын ар бири Соттуу курамына езүнүн бирден екулуга дайындайт, алар ез кезегинде учунчү мамлекеттин жаранын Арбитраждык соттун төрагасы кылыш шайлашат. Төраганы дайындоо талаш-тартыш болгон таралтардын эки екулун дайындалган күндөн тартып эки (2) айдын ичинде ишке ашырылат.

4. Эгер бул дайындоор ушул Статьянын 3-пунктунда белгиленген мөөнөттө аткарылбаса, анда Макулдашуучу Таралтардын ар бири, алардын ортосунда кандайдыр бир башка келишимдер болбосо, Эл аралык соттун Президенттин зарыл болгон дайындоону аткаруу учун ётунч менен кайрылса болот. Эгерде Эл аралык соттун Президенти Макулдашуучу Таралтардын биринин жараны болсо же ал башка себептер менен мындай маанайдагы иштерди аткара албаса, анда Эл аралык соттун андан кийинки турган мүчөсү дайындоорду жургүзөт, ал дагы Макулдашуучу Таралтардын биринин жараны болбошу керек жана мындай иштерди аткарууга ал учун башка тоскоолдуктар болбоого тиши.

5. Арбитраждык сот көлчүлүк добуш менен чечим кабыл алат. Соттун чечими Макулдашуучу Таралтардын экөнө төй ақыркы жана милдеттүү болуп саналат. Ар бир Макулдашуучу Тарал езу дайындалган мүчө белглиген кызмат акысын жана арбитраждык жол-жоболордо байланышкан чыгымдарды төлөөгө тиши. Макулдашуучу Таралтар Төраганын кызмат акысын жана башка сотто кеткен бардык чыгымдарды белүп төй төлөштөт. Арбитраждык сот кеткен чыгымдардын улушуне жараша ар кандай чечимдерди кабыл алыпсы мүмкүн. Калганы боюнча, Арбитраждык сот арбитраждык жол-жоболор кандай болушу боюнча езу чечим кабыл алат.

6. Ушул Статьянын 1-пунктунда көрсөтүлгөн талаш-тартыш маселелер ушул Макулдашуунун жоболоруна жана жалпы кабыл алынган эл аралык укук принциптерине ылайык чечилет.

**11—Статья
Уруксат берүүчү документтер**

1. Ар бир Макулдаштуучу Тарал улуттук мыйзамдарына ылайык инвестициялык долбоорлорду ишке ашырууга байланышкан бардык арыздарды тиешелүү түрдө карал жана өз аймагында башка Макулдаштуучу Таралтын инвесторлорунун инвестицияларына зарыл болгон уруксаттарды токтоосуд берүүтө тийиш.

2. Ар бир Макулдаштуучу Тарал иш—гракеттери инвесторлордун инвестициялары менен байланышкан жана алардын кызматына зарылчылык болгон, ушул Статьяда коюлган талалтарды аткарып жаткан администраторлор, менеджерлер, адистер жана техникалык персонал катары ишке тартылган чет өлкөлүк жеке адамдарга, улуттук мыйзамдарга ылайык өлкөдө болгон мезгилдин ичинде убактылуу кириү визаларын жана зарыл документтерди берүүтө тийиш. Убактылуу кириү визалары үй—булө мүчөлөрүнө жана алардын жашы жете элек балдарына да ал өлкөдө болуучу мезгилине берилет.

**12—Статья
Башка жоболорду колдонуу**

1. Эгерде Макулдаштуучу Таралтын кайсынысы болбосун эл аралык укуктардан келип чыккан жана азыркы мезгилде колдонулуп жаткан же ушул Макулдаштууга копшумча Макулдаштуучу Таралтардын ортосунда кабыл алынган мыйзамдарынын жоболору, же милдеттери, Макулдаштуучу Таралтардын инвестициялары учун ушул Макулдаштууда каралгандан бир кыла ыңгайлуу шарттарды түзүүнү караса, анда бир кыла ыңгайлуу шарттарга артыкчылык берилүгө тийиш.

2. Макулдаштуучу Таралтардын ар бири экинчи Макулдаштуучу Таралтын инвесторлорунун конкреттүү инвестицияларына байланышкан өздөрүнө алынган милдеттенмелерди аткарууга тийиш.

**13—Статья
Макулдаштууну аткаруу**

Бул Макулдаштуу кайсы болбосун Макулдаштуучу Таралтын инвесторлору, экинчи Макулдаштуучу Таралтын аймагында өндүрүлген бардык инвестицияларга, күчтүнө кирелекте же киргендөн кийин өндүрүлгөнүнө карабастан колдонула берет. Бирок бул Макулдаштуу күчтүнө кирелекте канаттандырылган инвестициялар менен байланышкан талаш — тартыштар же талалтар ушул Макулдаштуунун колдонулушунан кирбейт.

14—Статья

Бул Макулдашуунун жоболорун колдонуунун өзгөчөлүктөрү

1. Бул Макулдашуунун бир дагы жоболору согуш убагында, куралдуу кагылыштарда же башка өзгөче кырдаалдарда аның кызыкчылыктарын коргоого тиешелүү чечимдерди кабыл алуу зарыччылыг болгон учурда Макулдашуучу Таралтарга зыян келтирилип талкууланбаганга тийиш.

2. Эгерде мындай чаралар колдонулбаса Таралтардын ар биринин укуктарын кысымга алуу көз караштан негизсиз болбосо же негизделбесе, жана инвестицияларды чектеөнүн жашыруун ыкмасы болбосс, бул Макулдашуунун бир дагы пунктту коомдук тартишти колдоого багытталган Макулдашуучу Тарапка кандайдыр бир зарыл чараларды керүүгө тоскоол болбойт деп өччмеленүүгө тийиш эмес.

3. Бул Статьянын жоболору ушул Макулдашуунун 5 жана 6—Статьяларына же 7—Статьянын 1 пунктунун е—пунктчасына колдонулбайт.

15—Статья

Айкындуулук

1. Макулдашуучу Таралтын аймагында Макулдашуучу Таралтын биринин инвесторлорунун кызыкчылыктарына зыян келтире турган бардык мыйзамдарды, жоболорду, жол — жоболорду, администрациялык жана юридикалык чечимдерди, ошондой эле эл аралык Макулдашууларды Макулдашуучу Таралтардын ар бири токтоосуз түрдө жарыялап же ачыкка алып чыгууга милдеттүү.

2. Бул Макулдашуунун — бир дагы пункту Макулдашуучу Таралтардын кайсынын болбосун жашыруун жана жеке мунездөгү атап айтканда, инвесторлордун өздөрү же алардын инвестициялары жөнүндө маалыматтарды беруу талабын камтыбайт, мындай маалыматтарды жалпыгэ жарыялоо жашырындуулукту сактоо жөнүндө укук коргоо иш—аракетерине жана мыйзамдарына каршы келет, ошондой эле инвесторлордун мыйзамдуу коммерциялык кызыкчылыктарына зыян келтириш.

16—Статья

Консультациялар

Макулдашуучу Таралтардын ар бири экинчи Макулдашуучу Таралтын өтүнүчүтү боюнча ушул Макулдашууну ишке ашырууну контролдоо максатында жана Макулдашууну жүрүшүндө пайды болгон бардык маселелерди кароо, анын ичинде бул Макулдашууга толуктоо жана өзгөртүү киргизүү боюнча консультацияя өткөрөт. Мындай консультацияларды алдын ала аныкталган убакытта жана тиешелүү мунездө Макулдашуучу Таралтардын ыйгарым укуктуу өкүлдөрү жүргүзүштөт.

17-Статья

Макулдашунун мөнөтү жана колдонууну токтотуу

1. Макулдашшу күтүнө киругүү үчүн зарыл болгон мамлекеттик талаптардын алар тарабынан аткарылганда же жөнүндө Макулдашшуучу Таралтар бири бирине билдириүүтө мидейттүү. Акыркы билдириүү алынгдан кийин 30-күнү Макулдашшу күтүнө кирет.

2. Бул Макулдашшу жыйырма (20) жыл бою күчүндө калат, жана эгерде Макулдашшуучу Таралтардын кайсы бири алдын ала экинчи Макулдашшуучу Таралка он эки ай (12) мурун кат жузүндө аны бузуу жөнүндө ниетин билдирибесе, бул мөнөт бүтмөйүнчө ал ошол эле шарттарда колдонула берет.

3. Бул Макулдашшууну токтотуу мөнөтүнө чейин жүргүзүлген инвестициялар 1 – 16 – Статьялардын жоболору Макулдашунун мөнөтү бүткөндөн кийин кийинки жыйырма (20) жылга күтүндө кала берет.

Ушуну ырастоо иретинде, биз төмөндө кол койгондор Макулдашшуучу Таралтардын ыйгарым ужуктуу өкулдерү ушул Макулдашшууга кол койдук.

Хисамтич ى. 2003 – жылдын «3» Чын Күйүн эки түп нускада, ал бири фин, кыргыз, орус жана ағылс тилинде даярдалды, бардык тексттер бирдей күчкө ээ. Тексте пикір келиншестиктер болгон учурда Макулдашунун англий тилиндеги текстке артыкчылык берилет.

For Vela
Финляндия Республикасынын
Өкмөтү үчүн

Айнур Мамедов
Кыргыз Республикасынын
Өкмөтү үчүн

[RUSSIAN TEXT — TEXTE RUSSE]

**Соглашение
между Правительством Финляндской Республики
и Правительством Кыргызской Республики
о поощрении и защите инвестиций**

Правительство Финляндской Республики и Правительство Кыргызской Республики (далее именуемые "Договаривающиеся Стороны"),

признавая необходимость защиты инвестиций инвесторов одной Договаривающейся Стороны на территории другой Договаривающейся Стороны на недискриминационной основе,

желая способствовать более широкому экономическому сотрудничеству между ними в отношении инвестиций, осуществленных гражданами и компаниями одной Договаривающейся Стороны на территории другой Договаривающейся Стороны,

признавая, что Соглашение о предоставляемом таким инвестициям режиме будет стимулировать приток частного капитала и экономическое развитие Договаривающихся Сторон,

соглашаясь, что прочные рамки в области инвестиций будут способствовать эффективному и рациональному использованию экономических ресурсов и повышению жизненного уровня населения,

признавая, что развитие экономических и деловых связей может способствовать уважению международно признанных прав в области регулирования трудовых отношений,

соглашаясь, что эти цели могут быть достигнуты без ущерба общепринятым действиям, направленным на защиту здоровья людей, безопасности и охраны окружающей среды,

решили заключить Соглашение о поощрении и защите инвестиций и согласились о нижеследующем:

**СТАТЬЯ 1
Определения**

Для целей настоящего Соглашения:

1. Термин «инвестиции» означает любой вид активов, вложенных или приобретенных инвестором одной Договаривающейся Стороны на территории другой Договаривающейся Стороны согласно законодательству, действующему на территории последней Договаривающейся Стороны, и в частности, но не исключительно:

- a) движимое и недвижимое имущество или имущественные права, такие как; ипотека, залог, аренда, узуфрукт и другие подобные права;
- b) акции, вклады и облигации компаний, или любые другие формы участия в

с) права на денежные суммы или приобретение прав в видах деятельности, представляющие экономическую ценность;

д) права на интеллектуальную собственность, такие как патенты, авторские права, товарные знаки, промышленные образцы, названия фирм, географические обозначения, а также технологические процессы, ноу-хау и «гудвили»;

е) концессии, включая концессии на право поиска, разработки, добычи и использования природных ресурсов, предоставленные в законодательном порядке, административным актом или в соответствие с контрактом, заключенным с компетентными органами власти.

Инвестиции, произведенные на территории одной из Договаривающихся Сторон её юридическим лицом, но, в действительности, принадлежащие или контролируемые прямо или косвенно инвесторами другой Договаривающейся Стороны, считаются также инвестициями инвесторов последней Договаривающейся Стороны, если эти инвестиции были осуществлены в соответствии с законодательством первой Договаривающейся Стороны.

Никакое изменение формы, в которой активы вкладываются или реинвестируются, не влияет на их характер в качестве инвестиций.

2. Термин «прибыль» означает любой доход, полученный от инвестиций в частности, но, не исключительно, прибыль, дивиденды, проценты, прибыль от пользования лицензией, доходы от увеличения капитала или любые платежи натурой, связанные с инвестициями.

В отношении реинвестированной прибыли действует тот же режим, как и в отношении первоначальных инвестиций.

3. Термин «инвестор» означает для каждой Договаривающейся Стороны любой субъект, осуществляющий инвестиции на территории другой Договаривающейся Стороны в соответствии с законодательством этой Договаривающейся Стороны и положениями настоящего Соглашения. Ими являются следующие субъекты:

а) любое физическое лицо, являющееся гражданином одной из Договаривающихся Сторон в соответствии с ее законодательством;

б) любое юридическое лицо, такое как компания, корпорация, фирма, товарищество, коммерческая ассоциация или организация, учрежденное или созданное в соответствии с законодательством Договаривающейся Стороны и имеющее зарегистрированное представительство, центральный орган управления или основное место деятельности на территории юрисдикции этой Договаривающейся Стороны, независимо от того, является ли это лицо коммерческой или общественной организацией, а также независимо от организационно-правовой формы.

4. Термин «территория» означает часть земной суши, внутренние и территориальные воды, воздушное пространство над ними, морские зоны за территориальными водами, включая морское дно и недра, на которые Договаривающаяся Сторона осуществляет суверенные права, или на которые распространяется ее юрисдикция, согласно действующему национальному законодательству и международному праву, для осуществления разведки и эксплуатации природных ресурсов в этих районах.

СТАТЬЯ 2 Содействие и защита инвестиций

1. Каждая из Договаривающихся Сторон будет способствовать размещению на своей территории инвестиций инвесторов другой Договаривающейся Стороны, и принимать их в соответствии с действующим национальным законодательством.

2. Каждая из Договаривающихся Сторон обязуется предоставлять на своей территории справедливый и равный режим для инвестиций и прибылей на инвестиции инвесторов другой Договаривающейся Стороны с полной и постоянной гарантией их защиты и безопасности. В любом случае Договаривающиеся Стороны будут предоставлять режим не менее благоприятный, чем режим, установленный в соответствии с нормами международного права.

3. Ни одна из Договаривающихся Сторон не допустит, чтобы путем необоснованных и произвольных действий на ее территории допускались препятствия приобретению инвестиций, их накоплению, управлению, использованию, поддержанию, распоряжению, продаже или другой передаче инвестиций инвесторов другой Договаривающейся Стороны.

СТАТЬЯ 3 Инвестиционный режим

1. Каждая из Договаривающихся Сторон обязуется предоставлять инвесторам другой Договаривающейся Стороны и их инвестициям режим не менее благоприятный, чем тот, которым пользуются ее инвесторы и их инвестиции, в отношении их приобретения, наращивания, функционирования, управления, поддержания, использования, распоряжения, продажи или другой передачи.

2. Каждая Договаривающаяся Сторона обязуется предоставлять инвесторам другой Договаривающейся Стороны и их инвестициям режим не менее благоприятный, чем тот, которым пользуются инвесторы стран, пользующихся режимом наибольшего благоприятствования при инвестировании, в отношении учреждения, приобретения, наращивания, функционирования, управления, поддержания, использования, распоряжения и продажи или другой передачи инвестиций.

3. Каждая Договаривающаяся Сторона обязуется предоставлять инвесторам другой Договаривающейся Стороны и их инвестициям более благоприятные условия, из тех, которые обозначены в пунктах 1 и 2 настоящей Статьи Соглашения, в зависимости от того, какой из них более благоприятный для инвесторов или инвестиций.

4. Ни одна из Договаривающихся Сторон на своей территории не применяет принудительных мер в отношении инвестиций инвесторов другой Договаривающейся Стороны, касающихся приобретения материалов, средств производства, функционирования, транспортных средств или проведения маркетинга своей продукции или других схожих предписаний, имеющих неоправданный или дискриминационный эффект.

СТАТЬЯ 4 Исключения

Положения настоящего Соглашения не должны трактоваться, как обязательство одной Договаривающейся Стороны предоставлять инвесторам или инвестициям инвесторов другой Договаривающейся Стороны режим, преференциональные или привилегированные права на основе уже существующих или создаваемых в будущем:

а) свободных зон торговли, таможенных союзов, общего рынка, экономических и финансовых союзов или аналогичных региональных соглашений об экономической интеграции, включая региональные соглашения о рынках труда, участником которых является или может стать одна из Договаривающихся Сторон;

- б) соглашений об избежании двойного налогообложения или других международных соглашений, в целом или в основном относящихся к налогообложению;
- с) многосторонних соглашений, в целом или в основном относящихся к инвестициям.

СТАТЬЯ 5 Экспроприация

1. Инвестиции инвесторов одной Договаривающейся Стороны на территории другой Договаривающейся Стороны не подлежат экспроприации, национализации или любым другим мерам, прямо или косвенно равносильным по последствиям экспроприации или национализации (далее объединяются под термином «экспроприация»), за исключением тех случаев, когда такая экспроприация совершается в интересах общества на не дискриминационной основе, в порядке, установленном в соответствии с действующим законодательством, обеспечивающей безотлагательное, адекватное и эффективное возмещение в соответствии с нормами международного права.

2. Такая компенсация должна соответствовать стоимости экспроприируемых инвестиций непосредственно до момента экспроприации или перед публичным оглашением об экспроприации, в зависимости от того, что произошло ранее. Стоимость определяется согласно общепринятым принципам оценки с учетом, в частности, капитальных вложений, стоимости замещения, повышения стоимости, прибыли на собственный капитал, прогнозируемой прибыли, «гудвилл», и других имеющих значение факторов.

3. Компенсация должна являться полностью реализуемой, должна осуществляться без каких-либо ограничений или отсрочек. При её выплате должна включить проценты по долгосрочной банковской ставке, установленной для валюты, в которой осуществляется платеж, с даты лишения права на экспроприированную собственность до даты фактического осуществления платежей.

4. Договаривающиеся Стороны подтверждают, что если одна из Договаривающихся Сторон экспроприирует активы или часть активов какой-либо компании, которая была учреждена или создана в соответствии с законодательством, действующим на территории этой Договаривающейся Стороны, и в которой инвесторы другой Договаривающейся Стороны имеют акции, или если объектом экспроприации является совместное предприятие, созданное на территории одной из Договаривающихся Сторон, то Договаривающаяся Сторона, на территории которой зарегистрирована компания, обязана гарантировать, что полностью соблюдаются положения уставов или других важных документов компании или совместного предприятия, существующих на момент экспроприации.

5. Инвестор, чьи инвестиции экспроприируются, имеет право на безотлагательное рассмотрение в судебном порядке или компетентными органами этой Договаривающейся Стороны своего случая и право на оценку своих инвестиций согласно принципам, изложенным в настоящей Статье. В любом случае положения, изложенные в данном пункте, не действуют в ущерб праву инвестора на разрешение споров в соответствии со Статьей 9 настоящего Соглашения.

СТАТЬЯ 6 Компенсация убытков

1. Инвесторам одной из Договаривающихся Сторон, чьи инвестиции на территории другой Договаривающейся Стороны несут убытки вследствие войны, вооруженных конфликтов, чрезвычайного положения, восстаний, мятежей или бунта на территории последней Договаривающейся Стороны, ею предоставляется режим в отношении возврата, компенсации и возмещения ущерба не менее благоприятный, чем тот, который последняя Договаривающаяся Сторона предоставляет своим собственным инвесторам или инвесторам наиболее благоприятствующей нации, в зависимости от того, по мнению самого инвестора, какой из них является наиболее благоприятным для него.

2. Без ущерба для применения пункта 1 настоящей Статьи инвесторам одной Договаривающейся Стороны, кому, в любой ситуации, предусмотренной пунктом 1 настоящей Статьи, нанесен ущерб на территории другой Договаривающейся Стороны по следующим причинам:

а) реквизиция инвестиций или их части вооруженными силами или органами государственной власти последней, или;

б) уничтожение инвестиций или их части вооруженными силами или государственными органами последней, хотя это не было продиктовано ситуацией,

предоставляется последней Договаривающейся Стороной возврат или компенсация, которая в любом случае будет безотлагательной, адекватной и эффективной, а также будет являться полностью реализуемой, оплачиваться без отсрочек и включать проценты по долгосрочной банковской ставке, установленной для валюты, в которой осуществляется платеж с момента реквизиции или уничтожения до момента фактической выплаты такой компенсации.

3. Инвестор, понесший убытки по своим инвестициям согласно настоящей Статье, имеет право на безотлагательное рассмотрение и переоценку в судебном порядке или другими компетентными органами Договаривающейся Стороны.

СТАТЬЯ 7 Свободные переводы инвестиций

1. Каждая из Договаривающихся Сторон гарантирует инвесторам другой Договаривающейся Стороны свободный перевод в страну и из страны инвестиций и платежей, связанных с инвестициями, при условии, что на дату перевода платежей будут произведены все соответствующие платежи в целях соблюдения объективных, не дискриминирующих и благоразумных мер налоговой политики принимающей Стороны, а также с учетом того, что такие меры не будут использованы как средство уклонения Договаривающейся Стороны от исполнения обязательств и гарантий, принятых в соответствии с настоящим Соглашением.

2. Переводы включают, в частности, но не исключительно:

а) перевод основных и дополнительных средств с целью поддержания, развития и увеличения размеров инвестиций;

б) прибыль;

с) суммы, полученные в результате продажи или передачи всех или части инвестиций, включая реализацию акций;

д) суммы, необходимые для погашения расходов, связанных с функционированием инвестиций, таких, как погашение займов, выплата авторских гонораров, расходы на управление, лицензионные платежи и т.д.;

е) компенсацию, согласно Статьям 5 и 6 настоящего Соглашения;

f) оплату расходов, связанных с урегулированием споров;
g) заработка и другие вознаграждения услуг иностранного персонала, занятого в инвестиционном проекте.

3. Каждая из Договаривающихся Сторон должна в дальнейшем гарантировать, что переводы, обозначенные в пункте 1 настоящей Статьи, будут безотлагательно осуществлены без каких-либо ограничений в свободно конвертируемой валюте по рыночному курсу, действующему на дату осуществления переводных операций.

4. В условиях отсутствия рынка обмена иностранных валют следует использовать самый последний обменный курс расчетных денежных единиц в рамках Специальных Прав Заемствования (Special Drawing Rights).

5. В случае несвоевременного перечисления средств по причине призывающей Договаривающейся Стороны, в стоимость суммы перечисления включается процент, начисляемый по долгосрочной банковской ставке, установленной для валюты, в которой осуществляется платеж, с момента запроса до даты осуществления перечисления, причем оплата начисленных процентов производится страной, по чьей вине произошла задержка перечисления.

СТАТЬЯ 8

Суброгация

Если какая-либо из Договаривающихся Сторон или назначенная ею организация (агентство) производит платежи с целью компенсации или гарантии от убытков или по контракту страхового возмещения инвестиций инвестора на территории другой Договаривающейся Стороны, то эта последняя Договаривающаяся Сторона должна признавать передачу любого права или требования инвестора к первой Договаривающейся Стороне или ее организации, которым наделила инвестора первая Договаривающаяся Сторона или назначенное ею агентство, а также право первой Договаривающейся Стороны или её агентства осуществлять в порядке суброгации любое право или требование в том же объеме, что и предшественник.

СТАТЬЯ 9

Разрешение споров между инвестором и Договаривающейся Стороной

1. Любой спор, непосредственно возникающий между одной из Договаривающихся Сторон и инвестором другой Договаривающейся Стороны, связанный с инвестициями, должен решаться мирным путем спорящими Сторонами.

2. Если предмет спора не решен в течение трех (3) месяцев с момента подачи запроса в письменном виде, то инвестор имеет право передать его на рассмотрение следующим инстанциям:

- a) в компетентные судебные органы Договаривающейся Стороны, на чьей территории произведены инвестиции; или
- b) в Международный Центр по урегулированию инвестиционных споров (МЦРИС), учрежденный согласно Конвенции по урегулированию инвестиционных споров, возникающих между государствами и гражданами третьих государств, открытой для подписания в г. Вашингтон 18 марта 1965 года (далее по тексту «Центр»), если Центр является доступным; или
- c) арбитраж в соответствии с дополнительной процедурой Центра, если лишь одна из

Договаривающихся Сторон подписала Конвенцию, а именно подпункт (б) пункта 2 Статьи 9 настоящего Соглашения; или

д) в любой Арбитражный трибунал ad hoc, учрежденный в отсутствие иной договоренности по согласию Сторон в соответствии с арбитражными правилами Комиссии Организации Объединенных Наций по международному торговому праву (UNCITRAL). В этом случае назначающим органом будет Генеральный секретарь МГРИС.

3. Инвестор, обратившийся в национальный суд, может, тем не менее, обратиться в один из арбитражных судов, перечисленных в подпунктах (б) - (д) пункта 2 настоящей Статьи, если до принятия решения национальным судом инвестор заявляет о снятии вопроса в национальном суде и отзывает дело.

4. Любой арбитражный спор, в соответствии с настоящей Статьей, по требованию любой из спорящих Сторон может быть проведен на территории государства, являющегося участником Нью-Йоркской Конвенции о признании и приведении в исполнение иностранных арбитражных решений (Нью-Йоркская Конвенция), открытой для подписания 10 июня 1958 года. Споры, переданные в арбитражный суд в соответствии с положениями настоящей Статьи, будут рассмотрены как вытекающие из торговых и коммерческих отношений и сделок в целях Статьи 1 Нью-Йоркской Конвенции.

5. Каждая Договаривающаяся Сторона настоящим подтверждает свое безусловное согласие на разрешение споров между любой из Договаривающихся Сторон и инвестором другой Договаривающейся Стороны в арбитраже согласно принципам настоящей Статьи.

6. Ни одна из Договаривающихся Сторон, являющаяся участником спора, не может выступить с возражением на любой стадии разбирательства или оспаривать решение суда по той причине, что инвестор, являющийся участником спора, уже получил компенсацию всех или части убытков по страховому договору.

7. Решение суда является окончательным и обязательным для спорящих сторон и подлежит исполнению согласно национальному законодательству той Договаривающейся Стороны, на территории которой было вынесено судебное решение, а также компетентным органом, в срок, который установлен таким решением.

СТАТЬЯ 10

Споры между Договаривающимися Сторонами

1. Споры между Договаривающимися Сторонами относительно толкования и применения положений настоящего Соглашения должны, по мере возможности, решаться путем переговоров по дипломатическим каналам.

2. Если спор не решается в течение шести (6) месяцев после подачи заявления любой из Договаривающихся Сторон о проведении переговоров, то любая из Договаривающихся Сторон может обратиться в Арбитражный суд.

3. Такой Арбитражный суд формируется в каждом отдельном случае по следующему принципу. В течение двух (2) месяцев после получения заявления на рассмотрение дела в Арбитражном суде каждая из Договаривающихся Сторон назначает состав Суда по одному своему представителю, которые, в свою очередь, избирают гражданина третьего государства, который с согласия обеих Договаривающихся Сторон назначается Председателем Арбитражного суда. Назначение Председателя осуществляется в течение двух (2) месяцев с даты назначения двух представителей спорящих сторон.

4. Если эти назначения не будут произведены в течение сроков, обозначенных в

пункте З настоящей Статьи, то каждая из Договаривающихся Сторон, в случае отсутствия между ними какой-либо другой договоренности, может обратиться к Президенту Международного Суда с просьбой произвести необходимые назначения. Если Президент Международного Суда является гражданином одной из Договаривающихся Сторон или если он по другой причине не может выполнить указанную функцию, то назначения производятся нижестоящим после него членом Международного Суда, который также не должен быть гражданином одной из Договаривающихся Сторон и в отношении которого нет других препятствий для выполнения указанной функции.

5. Арбитражный суд принимает решение большинством голосов. Решения суда окончательны и являются обязательными для обеих Договаривающихся Сторон. Каждая Договаривающаяся Сторона должна оплатить стоимость услуг назначенного ею члена и расходы, связанные с процедурой арбитража. Обе Договаривающиеся Стороны поровну оплачивают услуги Председателя и все иные судебные издержки. Арбитражный суд может принимать различные решения в зависимости от доли затрат. В остальном, Арбитражный суд сам решает, какой должна быть процедура арбитража.

6. Спорные вопросы, обозначенные в пункте 1 настоящей Статьи, решаются согласно положениям настоящего Соглашения и общепринятым принципам международного права.

СТАТЬЯ 11

Разрешительные документы

1. Каждая из Договаривающихся Сторон в соответствии с национальным законодательством должна положительно рассматривать все заявления, связанные с реализацией инвестиционных проектов, и немедленно выдавать необходимые разрешения на своей территории в связи с инвестициями инвесторов другой Договаривающейся Стороны.

2. Каждая Договаривающаяся Сторона должна согласно национальному законодательству выдавать временные въездные визы на период пребывания в стране и предоставлять необходимые документы иностранным физическим лицам, которые привлекаются для работы в качестве администраторов, менеджеров, специалистов или технического персонала, чья деятельность связана с инвестициями инвесторов и в чьих услугах имеется необходимость до тех пор, пока этот персонал отвечает требованиям, предусмотренным настоящей Статьей. Временные въездные визы выдаются также членам семьи и их несовершеннолетним детям на весь период пребывания его в этой стране.

СТАТЬЯ 12

Применение других положений

1. Если положения законодательства любой из Договаривающихся Сторон или обязательства, вытекающие из международного права и действующие в настоящее время или принятые между Договаривающимися Сторонами в дополнение к настоящему Соглашению, предусматривают создание более благоприятных условий для инвестиций Договаривающейся Стороны, чем предусмотренные настоящим Соглашением, то более благоприятным условиям должно отдаваться предпочтение.

2. Каждая из Договаривающихся Сторон должна выполнять все взятые на себя обязательства, связанные с конкретными инвестициями инвестора другой Договаривающейся Стороны.

СТАТЬЯ 13
Исполнение Соглашения

Настоящее Соглашение применимо ко всем инвестициям, произведенным инвесторами любой из Договаривающихся Сторон на территории другой Договаривающейся Стороны, независимо от того, были ли эти инвестиции произведены до или после того, как оно вступило в силу. Однако под действие настоящего Соглашения не подпадают споры, связанные с инвестициями, или требования, которые были удовлетворены еще до вступления настоящего Соглашения в силу.

СТАТЬЯ 14
Особенности применения положений настоящего Соглашения

1. Ни одно из положений настоящего Соглашения не должно толковаться в ущерб Договаривающейся Стороны в случае необходимости принятия решений относительно защиты её интересов в военное время, во время вооруженных конфликтов или иных чрезвычайных ситуаций.
2. В случае, если такие меры не практикуются и не являются произвольными или необоснованными с точки зрения дискриминации прав любой из Сторон, и не являются скрытым способом ограничений инвестиций, ни один из пунктов настоящего Соглашения не может быть истолкован как препятствующий Договаривающейся Стороне принимать любые необходимые меры, направленные на поддержание общественного порядка.
3. Положения настоящей Статьи не распространяются на Статьи 5 и 6 или подпункт (е) пункта 1 Статьи 7 настоящего Соглашения.

СТАТЬЯ 15
Прозрачность

1. Каждая из Договаривающихся Сторон обязана незамедлительно публиковать или делать достоянием гласности все законы, положения, процедуры, административные и юридические решения, а также международные Соглашения, которые могут затронуть интересы инвесторов одной из Договаривающихся Сторон на территории другой Договаривающейся Стороны.
2. Ни один пункт настоящего Соглашения не содержит требования к любой из Договаривающихся Сторон предоставить информацию конфиденциального и частного характера, включая, в частности, данные о самих инвесторах или их инвестициях, обнародование которых препятствует правоохранительной деятельности или противоречит законодательству о соблюдении конфиденциальности, а также наносит ущерб законным коммерческим интересам инвесторов.

СТАТЬЯ 16
Консультации

Каждая из Договаривающихся Сторон по просьбе другой Договаривающейся Стороны проводит консультации с целью контроля за реализацией настоящего Соглашения и рассмотрения любого вопроса, возникающего в ходе реализации Соглашения, в том числе и внесения изменений и дополнений в настоящее Соглашение. Такие консультации проводятся уполномоченными представителями Договаривающихся Сторон надлежащим образом в заранее определенное время и в установленном месте.

СТАТЬЯ 17

Вступление в силу, срок действия и прекращение действия Соглашения

1. Договаривающиеся Стороны обязаны уведомить друг друга о выполнении ими конституционных требований, необходимых для вступления Соглашения в силу. Соглашение вступает в силу на 30-й день после получения последнего уведомления.

2. Настоящее Соглашение остается в силе в течение двадцати (20) лет и продолжает действовать по истечении этого срока на тех же условиях, если какая-либо из Договаривающихся Сторон предварительно не уведомит другую Договаривающуюся Сторону в письменном виде за двеадцать (12) месяцев о своем намерении его денонсировать.

3. Что касается инвестиций, сделанных до срока окончания Соглашения, то положения Статей 1-16 остаются в силе в течение последующих двадцати (20) лет после окончания срока Соглашения.

В ПОДТВЕРЖДЕНИЕ СЕГО, нижеподписавшиеся, специально уполномоченные представители Договаривающихся Сторон поставили свои подписи под настоящим Соглашением.

Совершено в Хельсинки « 3 » апреля 2003 года в двух подлинных экземплярах, каждый на финском, кыргызском, русском и английском языках, причем все тексты являются аутентичными. В случае возникновения разнотечения будет превалировать текст на английском языке:

за ПРАВИТЕЛЬСТВО
ФИНЛЯНДСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

за ПРАВИТЕЛЬСТВО
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

[TRANSLATION — TRADUCTION]

ACCORD ENTRE LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE DE FINLANDE ET LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE KIRGHIZE RELATIF À LA PROMOTION ET À LA PROTECTION DES INVESTISSEMENTS

Le Gouvernement de la République de Finlande et le Gouvernement de la République kirghize, ci après dénommés les " Parties contractantes ",

Considérant la nécessité de protéger les investissements des investisseurs d'une Partie contractante dans le territoire de l'autre Partie contractante sur une base non discriminatoire;

Désireux de renforcer la coopération économique entre eux en ce qui concerne les investissements des nationaux et des sociétés d'une Partie contractante dans le territoire de l'autre Partie contractante;

Conscients qu'un accord sur le traitement à accorder auxdits investissements stimulera les flux de capitaux privés et le développement économique des Parties contractantes;

Convenant qu'un cadre stable pour l'investissement permettra d'utiliser les ressources économiques avec un maximum d'efficacité et améliorera les niveaux de vie;

Estimant que l'établissement de liens économiques, industriels et commerciaux peut encourager le respect des droits internationalement reconnus dans le domaine du travail;

Reconnaissant que la réalisation de ces objectifs n'implique pas un assouplissement des mesures d'application générale dans les domaines de la santé, de la sécurité et de l'environnement, et

Résolus à conclure un accord relatif à la promotion et la protection des investissements;

Conviennent comme suit :

Article premier. Définitions

Aux fins du présent Accord :

1. Le terme " investissement " s'entend des avoirs de toute nature établis ou acquis par un investisseur d'une Partie contractante dans le territoire de l'autre Partie contractante conformément aux lois et règlements de cette dernière, et comprend notamment mais non exclusivement :

- a) Les biens meubles et immeubles ainsi que tous autres droits réels tels que les hypothèques, priviléges, usufruits, cautionnements et tous droits analogues;
- b) Les actions, parts sociales et obligations d'une société et autres formes de participation dans une société;
- c) Les créances ou obligations, ou les droits à toutes prestations ayant valeur économique;

d) Les droits de propriété intellectuelle, commerciale et industrielle tels que les brevets d'invention, les droits d'auteur, les marques de commerce, les modèles industriels, les noms déposés, les indications géographiques ainsi que les procédés techniques, le savoir-faire, et la clientèle;

e) Les concessions conférées par la loi, par un acte administratif ou par contrat par une autorité compétente, y compris les concessions relatives à la prospection, la mise en valeur, l'extraction ou l'exploitation de ressources naturelles.

Les investissements effectués dans le territoire d'une Partie contractante par toute personne morale de cette Partie contractante mais qui sont en fait détenus ou contrôlés par des investisseurs de l'autre Partie contractante sont également considérés comme des investissements d'investisseurs de cette autre Partie contractante s'ils ont été effectués conformément aux lois et règlements de la première Partie contractante.

Aucune modification de la forme d'investissement des avoirs n'affecte leur qualification d'investissement.

2. Le terme " revenus " s'entend des sommes produites par un investissement et comprend notamment mais non exclusivement les bénéfices, les dividendes, les intérêts, les redevances, les plus values et tout paiement en nature lié à un investissement.

Les revenus du réinvestissement bénéficient du même traitement que l'investissement initial.

3. Le terme " investisseur " s'entend, pour l'un et l'autre des Parties contractantes, des sujets de droit ci après qui investissent dans le territoire de l'autre Partie contractante en conformité avec les lois de cette dernière et avec les dispositions du présent Accord :

a) Toute personne physique qui est un national de l'une ou l'autre des Parties contractantes conformément à ses lois; ou

b) Toute personne morale telle qu'une société, compagnie, firme, association de personnes, association commerciale, institution ou organisation incorporée ou constituée conformément aux lois et règlements de la Partie contractante et ayant son siège social, son administration centrale ou son principal établissement d'affaires dans la juridiction de ladite Partie contractante, qu'elle ait ou non un but lucratif et que sa responsabilité soit limitée ou non.

4. Le terme " territoire " s'entend du territoire terrestre, des eaux intérieures et de la mer territoriale de chacune des Parties contractantes et de l'espace aérien susjacent, ainsi que des zones maritimes qui s'étendent au delà de la mer territoriale, y compris les fonds marins et leur sous sol, sur lesquelles cette Partie contractante exerce des droits de souveraineté et un pouvoir de juridiction en vertu de ses lois nationales et du droit international, aux fins de la prospection et de l'exploitation des ressources naturelles de ces zones.

Article 2. Promotion et protection des investissements

1. Chacune des Parties contractantes admet et encourage dans son territoire, conformément à ses lois et règlements, les investissements effectués par des investisseurs de l'autre Partie contractante.

2. Chacune des Parties contractantes accorde dans son territoire aux investissements et aux revenus des investissements effectués par des investisseurs de l'autre Partie contractante un traitement juste et équitable ainsi qu'une protection et une sécurité constantes. Chaque Partie contractante accorde en tout cas un traitement non moins favorable que celui qu'exige le droit international.

3. Ni l'une ni l'autre des Parties contractantes ne fait obstacle dans son territoire, par des mesures déraisonnables ou arbitraires, à l'acquisition, à l'expansion, à l'administration, à l'entretien, à l'utilisation, à la jouissance ou à la cession ou liquidation des investissements effectués par des investisseurs de l'autre Partie contractante.

Article 3. Traitement des investissements

1. Chaque Partie contractante accorde aux investisseurs de l'autre Partie contractante et à leurs investissements un traitement non moins favorable que celui qu'elle accorde à ses propres investisseurs et à leurs investissements en ce qui concerne l'acquisition, l'expansion, l'administration, l'entretien, l'utilisation, la jouissance ou la cession ou liquidation des investissements.

2. Chaque Partie contractante accorde aux investisseurs de l'autre Partie contractante et à leurs investissements un traitement non moins favorable que celui qu'elle accorde aux investisseurs de la nation la plus favorisée et à leurs investissements en ce qui concerne l'établissement, l'acquisition, l'expansion, l'administration, l'entretien, l'utilisation, la jouissance ou la cession ou liquidation des investissements.

3. Chaque Partie contractante accorde aux investisseurs de l'autre Partie contractante et à leurs investissements celui des traitements prescrits ci dessus qui leur est le plus avantageux.

4. Ni l'une ni l'autre des Parties contractantes n'impose dans son territoire aux investissements d'investisseurs de l'autre Partie contractante de mesures obligatoires en ce qui concerne l'acquisition de matériaux, les moyens de production, l'exploitation, le transport, la commercialisation des produits, ni des prescriptions analogues ayant des effets déraisonnables ou discriminatoires.

Article 4. Exceptions

Les dispositions du présent Accord ne peuvent être interprétées comme obligeant l'une des Parties contractantes à étendre aux investisseurs et aux investissements d'investisseurs de l'autre Partie contractante le bénéfice de tout traitement, préférence ou privilège découlant :

a) De toute zone de libre échange, union douanière, marché commun, union économique et monétaire ou autres accords similaires d'intégration économique régionale, présents ou futurs, y compris d'accords régionaux régissant le marché du travail, auxquels une des Parties contractantes est ou peut devenir partie;

b) De tout accord tendant à éviter à la double imposition ou autre accord international concernant exclusivement ou essentiellement la fiscalité; ou

c) De tout accord multilatéral concernant exclusivement ou essentiellement les investissements.

Article 5. Expropriation

1. Les investissements d'investisseurs d'une Partie contractante dans le territoire de l'autre Partie contractante ne peuvent être expropriés, nationalisés ou assujettis à toute autre mesure, directe ou indirecte, ayant un effet équivalent à l'expropriation ou à la nationalisation (ci après dénommée " expropriation ") sauf pour cause d'utilité publique, sur une base non discriminatoire, dans le respect des procédures légales régulières et moyennant le versement rapide d'une indemnité adéquate et effective en conformité avec le droit international.

2. L'indemnité est équivalente à la juste valeur marchande de l'investissement exproprié juste avant que l'expropriation ait eu lieu ou n'ait été publiquement connue. Elle est calculée en conformité avec les principes d'évaluation généralement acceptés qui incluent notamment le montant investi, la valeur de remplacement, les plus values, les revenus courants, les revenus futurs prévisionnels, les actifs incorporels et d'autres facteurs pertinents.

3. L'indemnité, intégralement et effectivement réalisable, doit être versée sans retard. Elle comprend les intérêts, calculés aux taux bancaires servis sur les capitaux à long terme dans la monnaie de paiement depuis la date de dépossession du bien exproprié jusqu'à la date du paiement effectif.

4. Les Parties contractantes affirment que lorsque l'une d'elles exproprie en tout ou en partie les actifs d'une société qui a été établie ou constituée conformément à la loi en vigueur dans son territoire et dans laquelle des investisseurs de l'autre Partie contractante détiennent des parts, ou si l'objet de l'expropriation est une coentreprise constituée dans le territoire d'une des Parties contractantes, elle veille à ce que soient pleinement respectés les statuts et les autres documents constitutifs de ladite société ou coentreprise, qui sont en vigueur au moment de l'expropriation.

5. L'investisseur dont l'investissement est exproprié a droit à un prompt examen de son cas ainsi qu'à l'évaluation de son investissement, conformément aux principes énoncés dans le présent article, par une autorité judiciaire ou autre autorité compétente de la Partie contractante concernée. Les dispositions du présent paragraphe s'entendent sans préjudice du droit de l'investisseur de recourir aux mécanismes de règlement des différends dont il est question à l'article 9 du présent Accord.

Article 6. Indemnisation des pertes

1. Les investisseurs de l'une des Parties contractantes dont les investissements dans le territoire de l'autre Partie contractante subissent des pertes dues à la guerre ou à tout autre conflit armé, état d'urgence national, révolte, insurrection ou émeute dans le territoire de l'autre Partie contractante bénéficient, de la part de cette dernière, en matière de restitution, d'indemnisation, de compensation ou autre forme de règlement, d'un traitement non moins favorable que celui accordé à ses investisseurs ou à ceux de la nation la plus favorisée, selon celui que l'investisseur juge le plus avantageux.

2. Sans préjudice des dispositions du paragraphe 1 du présent article, les investisseurs d'une Partie contractante qui, dans toute situation visée audit paragraphe, subissent des pertes dans le territoire de l'autre Partie contractante dues à:

a) La réquisition de l'investissement, en tout ou en partie, par les forces armées ou les autorités de cette dernière; ou

b) La destruction de l'investissement, en tout ou en partie, par les forces armées ou par les autorités de cette dernière sans que la situation ne l'exige;

bénéficient, de la part de cette dernière Partie contractante, d'une restitution ou compensation qui doit, en tous cas, être rapide, adéquate et effective et la somme due à ce titre doit être intégralement réalisable et versée sans retard et doit aussi comprendre les intérêts, calculés aux taux bancaires servis sur les capitaux à long terme dans la monnaie de paiement depuis la date de la réquisition ou de la destruction jusqu'à la date du paiement effectif.

3. L'investisseur dont l'investissement subit une perte aux termes du présent article a droit à un prompt examen de son cas ainsi qu'à l'évaluation de son investissement, conformément aux principes énoncés dans le présent article, par une autorité judiciaire ou autre autorité compétente de la Partie contractante concernée.

Article 7. Libre transfert

1. Chaque Partie contractante garantit aux investisseurs de l'autre Partie contractante le libre transfert, à l'entrée et à la sortie, de leurs investissements et des paiements relatifs auxdits investissements, sous réserve que soient acquittées les obligations fiscales établies, antérieurement au transfert, par l'application non discriminatoire et de bonne foi, par la Partie contractante d'accueil, des mesures fiscales en vigueur et que l'application desdites mesures ne serve pas à cette Partie contractante à ses soustraire aux engagements et obligations qui lui incombent aux termes du présent Accord.

2. Les paiements de transfert liés à des investissements comprennent notamment mais non exclusivement :

a) Le capital initial et toute mise de fonds additionnelle aux fins de l'entretien et de l'expansion d'investissements;

b) Les revenus;

c) Le produit de la cession ou de la liquidation totale ou partielle de l'investissement, y compris la cession de parts;

d) Des sommes nécessaires au règlement des dépenses résultant de l'exploitation de l'investissement, tels que le remboursement d'emprunts et le versement de redevances, frais de gestion, redevances de licences et autres dépenses analogues;

e) L'indemnité prévue aux articles 5 et 6;

f) Les paiements résultant du règlement d'un différend;

g) Les gains et autres rémunérations du personnel engagé à l'étranger pour les besoins d'un investissement.

3. Chaque Partie contractante veille en outre à ce que les transferts visés au paragraphe 1 du présent article soient effectués sans restriction dans une monnaie librement convertible, au taux de change applicable à la date du transfert pour la monnaie dans laquelle le transfert est libellé, et soient immédiatement transférables.

4. En l'absence d'un marché des changes, le taux à utiliser est le taux de change le plus récent appliqué aux conversions de devises en droits de tirage spéciaux.

5. Lorsque le retard d'un transfert est imputable à la Partie contractante d'accueil, le transfert doit comprendre les intérêts, calculés au taux bancaire servi dans la monnaie de paiement depuis la date à laquelle le transfert a été demandé jusqu'à la date du paiement effectif, lesquels sont à la charge de ladite Partie contractante.

Article 8. Subrogation

Si une Partie contractante ou l'organisme désigné par elle effectue un paiement en vertu d'une garantie ou d'un contrat d'assurance couvrant un investissement d'un investisseur dans le territoire de l'autre Partie contractante, cette dernière reconnaît la cession qui a été faite de tous droits ou créances de cet investisseur à la première Partie contractante ou à l'organisme désigné par elle, ainsi que la faculté de la première Partie contractante ou de l'organisme désigné par elle d'exercer ces droits ou de faire valoir ces créances par subrogation dans la même mesure que son prédécesseur en titre.

Article 9. Différends entre un investisseur et une Partie contractante

1. Tout différend découlant directement d'un investissement et s'élevant entre une Partie contractante et un investisseur de l'autre Partie contractante devrait être réglé à l'amiable entre les parties en cause.

2. Si le différend n'est pas réglé dans les trois mois qui suivent la date à laquelle il a été soulevé par écrit, il peut, au gré de l'investisseur, être soumis :

a) Aux juridictions compétentes de la Partie contractante dans le territoire de laquelle l'investissement a été effectué; ou

b) À l'arbitrage du Centre international de règlement des différends relatifs aux investissements (CIRDI) établi en application de la Convention pour le règlement des différends relatifs aux investissements entre États et ressortissants d'autres États, ouverte à la signature à Washington le 18 mars 1965 (ci après dénommé " le Centre "), si le Centre est disponible; ou

c) À l'arbitrage du Mécanisme supplémentaire du Centre, si une seule des Parties contractantes est signataire de la Convention dont il est question à l'alinéa b) du présent article; ou

d) À tout tribunal arbitral spécial qui, à moins que les Partie contractantes au différend n'en conviennent autrement, est établi conformément au Règlement de conciliation de la Commission des Nations Unies pour le droit commercial international (CNUDCI). Dans ce dernier cas, le Secrétaire général du CIRDI procède aux nominations nécessaires.

3. L'investisseur qui a soumis un différend à une juridiction nationale peut néanmoins saisir une seule des instances arbitrales dont il est question aux alinéas b) à d) du paragraphe 2 du présent article si l'investisseur dessaisit la juridiction nationale avant qu'elle n'ait statué.

4. Tout arbitrage réalisé en application du présent article à la demande de l'une ou l'autre des parties au différend doit se tenir dans un État partie à la Convention des Nations Unies pour la reconnaissance et l'exécution des sentences arbitrales étrangères ("Convention de New York"), ouverte à la signature à New York le 10 juin 1968. Tout différend soumis à l'arbitrage aux termes du présent article est réputé découler d'un rapport ou d'une opération commerciale, aux fins de l'article 1 de la Convention de New York.

5. Chaque Partie contractante consent sans condition à soumettre à l'arbitrage, en conformité avec le présent article, tout différend l'opposant à un investisseur.

6. Aucune des Parties contractantes, partie à un différend, ne peut, à un stade quelconque de la procédure arbitrale ou de l'exécution de la sentence arbitrale, exciper du fait que l'investisseur qui est l'autre Partie contractante au différend a touché une indemnité couvrant tout ou partie de ses pertes en vertu d'une assurance.

7. La sentence arbitrale est sans appel et a force obligatoire pour les parties au différend; elle est exécutée, dans le délai qu'elle prescrit, par les autorités compétentes de la Partie contractante dans le territoire de laquelle elle déploie ses effets, conformément à la législation nationale de cette Partie contractante.

Article 10. Différends entre les Parties contractantes

1. Tout différend qui pourrait s'élever entre les Parties contractantes quant à l'interprétation ou à l'application du présent Accord doit être réglé autant que possible dans le cadre de négociations menées par la voie diplomatique.

2. S'il ne peut être ainsi réglé, le différend est porté, à l'expiration d'un délai de six mois à compter de la date à laquelle l'ouverture de négociations a été demandée, devant un tribunal arbitral, à la demande de l'une ou l'autre des Parties contractantes.

3. Ce tribunal arbitral est constitué comme suit dans chaque cas d'espèce : dans les deux mois suivant la réception de la demande d'arbitrage, chaque Partie contractante désigne un membre du tribunal. Ces deux membres choisissent alors un national d'un État tiers qui, après approbation par les deux Parties contractantes, est nommé Président du tribunal. Le Président est nommé dans un délai de deux mois à compter de la date de désignation des deux autres membres.

4. Si les nominations nécessaires ne sont pas faites dans les délais prévus au paragraphe 3 du présent article, l'une ou l'autre des Parties contractantes peut, en l'absence de tout autre arrangement, demander au Président de la Cour internationale de Justice de procéder aux nominations voulues. Si celui-ci est un national de l'une ou l'autre des Parties contractantes ou s'il est empêché pour toute autre raison, la charge de procéder aux nominations incombe au membre de la Cour qui suit immédiatement dans l'ordre hiérarchique et n'est ressortissant d'aucune des Parties contractantes.

5. Le tribunal arbitral statue à la majorité des voix. Ses décisions sont sans appel et ont force obligatoire pour les deux Parties contractantes. Chaque Partie contractante prend en charge les frais du membre qu'elle a désigné et de ses représentants à la procédure arbitrale. Les frais afférents au président du tribunal et les autres frais sont répartis à parts égales entre les Parties contractantes. Pour le reste, le tribunal arbitral arrête son propre règlement.

6. Les questions faisant l'objet d'un différend visé au paragraphe 1 du présent article sont réglées conformément aux dispositions du présent Accord et aux principes généralement admis du droit international.

Article 11. Autorisations

1. Chaque Partie contractante, sous réserve de ses lois et règlements, examine avec bienveillance les demandes ayant trait à des investissements et accorde rapidement les permis requis dans son territoire en ce qui concerne les investissements d'investisseurs de l'autre Partie contractante.

2. Chaque Partie contractante délivre, en conformité avec ses lois et règlements, des permis temporaires d'entrée et de séjour et fournit toute la documentation y relative aux personnes physiques employées de l'étranger, en rapport avec un investissement effectué par un investisseur de l'autre Partie contractante, en qualité de cadres de direction, gestionnaires, spécialistes ou personnel technique indispensables à l'entreprise, aussi longtemps que ces personnes continuent à satisfaire aux dispositions du présent paragraphe; elle octroie également des permis d'entrée et de séjour temporaires aux membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs) pour la même période que les personnes employées.

Article 12. Application d'autres règles

1. Si les dispositions la législation de l'une des Parties contractantes ou des obligations de droit international, qui existent actuellement ou qui pourront être établies par la suite entre les Parties contractantes outre le présent Accord, contiennent une règle, générale ou spécifique, octroyant aux investissements effectués par les investisseurs de l'autre Partie contractante un traitement plus favorable que celui prévu par le présent Accord, lesdites dispositions l'emportent dans la mesure où elles sont plus favorables à l'investisseur.

2. Chaque Partie contractante observe toute autre obligation qu'elle pourrait souscrire en rapport avec un investissement effectué par un investisseur de l'autre Partie contractante.

Article 13. Application de l'Accord

Le présent Accord s'applique aussi aux investissements effectués avant son entrée en vigueur par les investisseurs d'une Partie contractante dans le territoire de l'autre Partie contractante, mais il ne s'applique pas aux différends en matière d'investissements qui se sont élevés avant son entrée en vigueur ni à aucune réclamation qui a été réglée avant cette date.

Article 14. Exceptions générales

1. Aucune disposition du présent Accord ne peut être interprétée comme empêchant une Partie contractante de prendre toute mesure nécessaire pour la protection de ses intérêts vitaux en matière de sécurité en temps de guerre ou de conflit armé, ou de toute autre situation d'urgence dans les relations internationales.

2. Aucune disposition du présent Accord ne peut être interprétée comme empêchant les Parties contractantes de prendre toute mesure nécessaire au maintien de l'ordre public, sous réserve que ces mesures ne soient pas appliquées d'une manière qui constitue un moyen de discrimination arbitraire ou injustifiable de la part d'une Partie contractante, ou une forme déguisée de restriction à l'investissement.

3. Les dispositions du présent article ne s'appliquent ni aux articles 5 et 6 ni à l'alinéa e) du paragraphe 1 de l'article 7 du présent Accord.

Article 15. Transparence

1. Chaque Partie contractante publie ou met à la disposition du public, sans délai, ses lois, règlements, procédures, décisions administratives et judiciaires d'application générale ainsi que les accords internationaux qui peuvent avoir une incidence sur les investissements des investisseurs de l'autre Partie contractante dans le territoire de la première.

2. Aucune disposition du présent Accord n'oblige une Partie contractante à fournir toute information confidentielle ou exclusive, ou à y donner accès, y compris dans le cas d'informations concernant des investisseurs ou des investissements particuliers dont la divulgation ferait obstacle à l'application de la loi, serait contraire à ses lois protégeant la confidentialité ou porterait préjudice aux intérêts commerciaux légitimes d'investisseurs spécifiques.

Article 16. Consultations

Les Parties contractantes tiennent, à la demande de l'une d'elles, des consultations aux fins d'examiner l'application du présent Accord et d'étudier toutes questions en découlant, notamment son éventuelle modification. Ces consultations se tiennent entre les autorités compétentes des Parties contractantes en un lieu et à une date convenus par les voies appropriées.

Article 17. Entrée en vigueur, durée et dénonciation

1. Chacune des Parties contractantes notifie à l'autre l'accomplissement des formalités internes prescrites pour l'entrée en vigueur du présent Accord, lequel prendra effet le trentième jour suivant la date de réception de la dernière notification.

2. L'Accord est conclu pour une période initiale de vingt ans et il restera ensuite en vigueur dans les mêmes conditions jusqu'à ce qu'une des Parties contractantes notifie à l'autre par écrit, avec un préavis de 12 mois, son intention de le dénoncer.

3. S'agissant des investissements effectués avant la date de dénonciation du présent Accord, les dispositions des articles 1 à 16 resteront en vigueur pour une nouvelle période de 20 ans à compter de date de dénonciation.

En foi de quoi, les représentants soussignés, à ce dûment habilités, souscrivent le présent accord.

Fait en double exemplaire à Helsinki le 3 avril 2003, en finnois, en kirghize, en russe et en anglais, tous les textes faisant également foi. En cas de divergence, l'anglais l'emporte.

Pour le Gouvernement de la République de Finlande :

JARI VILÉN

Pour le Gouvernement de la République kirghize :

SADRIDDIN DZHIEŃBEKOV

